

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE - KUNTAYHTYMÄN

ALUSTAVA TALOUSSUUNNITELMA

2011 - 2013

HSLH 25.5.2010

HELSINKI
ESPOO
VANTAA
KAUNIAINEN
KERAVA
KIRKKONUMMI

SISÄLLYSLUETTELO

1	LÄHTÖKOHDAT	2
1.1	SEUDUN TALOUDEN, TYÖLLISYYDEN JA VÄESTÖN KEHITYS	2
1.2	STRATEGIA 2018	3
1.3	ORGANISAATIO 2010.....	5
1.4	HENKILÖSTÖ.....	6
2	KÄYTTÖTALOUSOSA	7
2.1	TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2011 – 2013	7
2.2	TALOUSARVION SITOVUUS	7
2.3	YHDISTETTY TALOUSSUUNNITELMA 2011 - 2013	8
2.3.1	<i>Toimintatulot</i>	9
2.3.2	<i>Toimintamenot</i>	12
2.3.3	<i>Kuntaosuudet</i>	14
2.3.4	<i>Yli-/alijäämän käyttö</i>	16
2.3.5	<i>HSL:n peruspääoma</i>	16
3	TOIMINTASUUNNITELMA	17
3.1	TOIMIELIMET JA JOHTO	17
3.2	LIIKENNEJÄRJESTELMÄOSASTO	17
3.2.1	<i>Liikennejärjestelmäsuunnittelu</i>	17
3.2.2	<i>Liikennetutkimukset ja –ennusteet</i>	18
3.3	JOUKKOLIIKENNESUUNNITTELUOSASTO	19
3.3.1	<i>Linjasto- ja aikataulusuunnittelu</i>	19
3.3.2	<i>Kehittäminen</i>	20
3.3.3	<i>Operatiivinen tutkimus</i>	21
3.4	LIIKENNEPALVELUT –OSASTO.....	21
3.5	MATKUSTAJAPALVELUT -OSASTO	22
3.5.1	<i>Matkalippu- ja informaatiojärjestelmät</i>	22
3.5.2	<i>Asiakaspalvelut</i>	24
3.5.3	<i>Matkalippujen tarkastusyksikkö</i>	24
3.6	YHTEISET TOIMINNOT	25
3.6.1	<i>Viestintäyksikkö</i>	25
3.6.2	<i>Talouslyksikkö</i>	25
3.6.3	<i>Hallintoyksikkö</i>	26
4	TULOSLASKELMAOSA	27
5	RAHOITUSLASKELMAOSA	28
6	INVESTOINTIOSA	29

LIITTEET

LIITE 1	Kuntaosuudet 2010-2013
LIITE 2	Liikenteen palvelutaso

1 LÄHTÖKOHDAT

1.1 Seudun talouden, työllisyyden ja väestön kehitys

Suomen talouden arvioidaan kuluvana vuonna kääntyvän taantumun jälkeen varovaiselle kasvurallalle. Valtiovarainministeriö ennustaa bruttokansantuotteen vuonna 2010 kasvavan edellisvuodesta noin prosentin ja vuonna 2012 kasvun arvioidaan kiihtyvän noin kolmeen prosenttiin. Lamasta toipumista vauhdittaa erityisesti kotimaisen kulutuksen vilkastuminen sekä viennin varovainen elpyminen. Myöskään työttömyys ei ole pahentunut niin paljon kuin tuotannon romahtamisesta olisi voinut päätellä. Seudun työttömyysaste oli vuoden 2009 viimeisellä neljänneksellä 6,2 %. Valtiovarainministeriö ennustaa työttömyysasteen nousevan kuluvana vuonna koko maassa yli kymmenen prosentin. Helsingin seudun talouskehityksen arvioidaan kuitenkin jatkuvan parempana koko maahan verrattuna. Tämä perustuu ennen kaikkea siihen, että seudun omasta sekä muun maan ja lähialueiden kulutuksesta riippuvaisten palvelualojen merkitys on erityisen suuri Helsingin seudun elinkeinorakenteessa.

Julkisen talouden ahdingon arvioidaan kuitenkin jatkuvan vielä useita vuosia.

Helsingin seudun väestön kasvun arvioidaan edelleen jatkuvan voimakkaana talouden kasvun hidastumisesta huolimatta. Vuona 2009 Helsingin seudun väestö kasvoi yhteensä 16 100 hengellä (1,2 %) ja kasvun arvioidaan jatkuvan samansuuntaisena.

1.2 Strategia 2018

Yhtymäkokous hyväksyi HSL:n strategiaperustan vuoden 2009 lopulla. Strategian toimeenpanoa on jatkettu vuoden 2010 alkupuolella työstämällä strategisista tavoitteista johdettuja HSL-tason keskeisiä tavoitteita johtoryhmässä, useissa henkilöstötyöpajoissa sekä hallituksen iltakouluissa ja kokouksissa. Strategisten tavoitteiden tarkentamista ja toiminnallistamista jatketaan osasto- ja ryhmätason tuloskorteiksi vuodelle 2011.

Tahtotila 2018	Strategiset tavoitteet	Sidosryhmien odotukset
<i>Helsingin seudulla on Euroopan toimivin liikennejärjestelmä ja tyytyväisimmät joukkoliikenteen käyttäjät</i>	1. Helsingin seudulla on hyvin toimiva liikennejärjestelmä	Asiakkaat
	2. HSL tarjoaa asiakkailleen laadukkaat, kustannustehokkaat ja kohtuuhintaiset joukkoliikennepalvelut	Omistajakunnat
	3. HSL edistää vähäpäästöistä liikennettä	Elinkeinoelämä
	4. HSL on aktiivinen liikennepolitiikan vaikuttaja	Liikenteenharjoittajat
	5. HSL:n toiminta tukee omistajakuntien ja metropolialueen kehittämistavoitteita	Kansalaisjärjestöt
	6. HSL:ssä työskentelee innostunut ja asiantunteva henkilöstö	Valtionhallinto
	Perustehtävä	
	<i>HSL tarjoaa kattavat liikkumismahdollisuudet sekä luo edellytykset elinvoimaiselle ja viihtyisälle Helsingin seudulle</i>	

1. Helsingin seudulla on hyvin toimiva liikennejärjestelmä

- I. HLJ on luonut perustan hyvin toimivalle liikennejärjestelmälle ja edistänyt seudun kilpailukykyä
- II. HSL edistää ja seuraa HLJ:n toteutumista
- III. Ruuhkautuminen ei estä liikennejärjestelmän toimivuutta
- IV. Joukkoliikenteen kilpailukyky on parantunut suhteessa henkilöautoon
 1. Joukkoliikenteen osuus moottoriajoneuvomatkoista on aamuruuhkassa Helsingin niemelle suuntautuvilla matkoilla vuoteen 2018 mennessä 73 %.
 2. Joukkoliikenteen osuus moottoriajoneuvomatkoista poikittaisliikenteen matkoilla on suurempi kuin edellisvuonna. (Kehä I:lle ulottuvilla laskentalinjoilla vuoteen 2018 mennessä vähintään 23 %).

2. HSL tarjoaa asiakkailleen laadukkaat, kustannustehokkaat ja kohtuuhintaiset joukkoliikennepalvelut

- I. Tyytyväisten asiakkaiden osuus on 87 % (85 % vuonna 2009)
- II. Joukkoliikenteen nopeudet ovat suuremmat kuin vuonna 2010 ja liikenteen luotettavuus paranee jatkuvasti (raitioliikenne on 4 % nopeampaa ja bussiliikenne 6 % nopeampaa).
- III. Koko seudun asukkaille on tarjolla reaaliaikainen, luotettava ja helppokäyttöinen informaatio ennen matkaa ja matkan aikana.
- IV. Seudun matkalippujärjestelmä on laajennettu lähi- ja kehyskuntiin.
- V. Tuottavuus on lisääntynyt kaikissa joukkoliikennemuodoissa
Matkustajakilometrikustannus (€/mkm) alenee 5 % vuoden 2010 tasosta.
- VI. HSL myötävaikuttaa joukkoliikenne-investointien toteuttamiseen.
- VII. Joukkoliikennepalvelut perustuvat vahvaan kumppanuuteen palveluntuottajien kanssa.

3. HSL edistää vähäpäästöistä liikennettä

- I. Ympäristöystävällistä liikennejärjestelmää edistetään HLJ:n mukaisesti.
- II. Joukkoliikenteen runko rakentuu raideliikenteen varaan.
- III. Joukkoliikenteen päästöt ovat vähentyneet

CO₂-päästöt - x % (täydennetään syksyllä)
NO_x-päästöt - 80%
Partikkelipäästöt - 80%
- IV. Joukkoliikenteen meluhaittoja vähennetään

4. HSL on aktiivinen liikennepoliittinen vaikuttaja

- I. HSL toimii aktiivisesti keskeisten liikennepoliittisten toimijoiden verkostossa
- II. HSL nostaa aktiivisesti julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon tärkeitä liikennepoliittisia aiheita, jotka edistävät HSL:n strategisten tavoitteiden toteutumista
- III. HLJ ohjaa seudun liikennepoliitikkaa
- IV. HLJ:llä ja sen toteutuksella vaikutetaan maankäyttöratkaisujen ja liikenneinvestointien yhteensovittamiseen Helsingin seudulla
- V. HSL:n julkisuuskuva on hyvä

5. HSL:n toiminta tukee omistajakuntien ja metropolialueen kehittämistavoitteita

- I. HSL toteuttaa joukkoliikennepalveluja suunnitelmallisesti liikkumistarpeen ja maankäytön kehittämisen kanssa
- II. Kaikki Helsingin seudun kunnat ovat HSL:n jäseniä
- III. HSL:n toiminta perustuu monipuoliseen ja pitkäjänteiseen vuorovaikutukseen omistajien, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa
- IV. HSL:n mukaiset korkealuokkaiset ja ekotehokkaat liikkumis- ja kuljetusmahdollisuudet edistävät Helsingin seudun kehitystä ja hyvinvointia

6. HSL:ssä työskentelee innostunut ja asiantunteva henkilöstö

- I. HSL:n johtamiskulttuuri ja -järjestelmä motivoi ja luo edellytykset tulokselliselle työnteolle ja jokaista työntekijää arvostavalle ilmapiirille
- II. HSL on kansainvälisesti aktiivinen ja tunnettu liikenteen osaaja. Henkilöstön ammattitaito on huipputasoa.
- III. Koko henkilökunnan osaamista hyödynnetään ja kehitetään

1.3 Organisaatio 2010

1.4 Henkilöstö

HSL:n yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi on asetettu, että HSL:ssä työskentelee innostunut ja asiantunteva henkilöstö.

HSL:n henkilöstömäärä 11.5.2010 on 336 henkilöä. Heistä vakinaisia on 309 ja määräaikaisia 27. Henkilöstöstä 316 on kokopäiväisiä ja 20 osa-aikaisia. Henkilöstön keski-ikä on 44,5 vuotta. HSL:n palveluksessa olevista kahdella kolmasosalla on vähintään keskiasteen koulutus.

Vuonna 2011 HSL:ssä on käytössä uusi, palkkaharmonisoinnin yhteydessä luotu palkkausjärjestelmä. Henkilöstötoimintojen kehittäminen on uudehkossa organisaatiossa edelleen ajankohtaista ja vaatii resursseja.

Henkilöstön omaehtoista liikunta- ja harrastustoimintaa tuetaan liikunta- ja kulttuurisetelein sekä tukemalla harrasteryhmien toimintaa. Henkilöstön yhteishenkeä kehitetään mm. järjestämällä koko henkilöstön yhteisiä tapahtumia (esim. vuotuinen HSL:n kesäjuhla).

Vuonna 2011 tullaan panostamaan osaamisen johtamiseen ja kehittämiseen strategialähtöisesti. Keskeisessä asemassa on myös henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja kehittäminen. HSL:n työhyvinvoinnin tila kartoitetaan henkilöstötutkimuksella kehittämistyön pohjaksi. Esimies-valmennukseen ja johtoryhmän valmennukseen suunnataan resursseja. Työsuorituksen johtaminen HSL:ssä kuuluu myös vuoden 2011 kehittämiskohteisiin.

2 KÄYTTÖTALOUSOSA

2.1 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2011 – 2013

Toiminta- ja taloussuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. HSL:n perussopimuksen mukaan yhtymäkoko- us hyväksyy talousarvion, taloussuunnitelman ja strategian sekä sitovat tavoitteet sisältä- vän toimintasuunnitelman. Kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa on noudatettava talo- usarviota ja sen muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Toiminta- ja taloussuunnitelman perusteina ovat:

- HSL:n strategia,
- Voimassa oleva toiminta- ja taloussuunnitelma 2010 – 2012,
- Hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2010 – 2011,
- Vantaan liikenteen ja seutuliikenteen viiden vuoden linjastosuunnitelma,
- Saatavissa olevat toteutumätiedot vuodelta 2009 sekä vuoden 2010 toteutu- maennuste.

Taloussuunnitelma vuosille 2012 – 2013 on laadittu vuoden 2011 kustannustasolle.

2.2 Talousarvion sitovuus

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja ja inves- tointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia.

2.3 Yhdistetty taloussuunnitelma 2011 - 2013

		ENN 2010				
		1 000 €	TA 2010	/31.3.2010	TA 2011	TS 2012
Tuloslaskelma						
Varsinainen toiminta						
Lipputulot	+	240 223	239 650	254 405	256 950	259 519
Valtion jl-tuki	+	5 073	5 073	6 566	6 566	6 566
Muut toimintatulot	+	9 581	9 581	8 920	8 920	8 960
Toimintatulot yhteensä (ilman kuntaosuuksia)	=	254 877	254 304	269 891	272 436	275 045
Operointikustannukset	-	-385 818	-388 792	-414 294	-422 686	-432 694
Infrapalvelujen ostot	-	-55 844	-55 844	-61 072	-62 614	-65 052
Muut palvelujen ostot	-	-21 421	-20 856	-21 059	-21 065	-21 245
Henkilöstömenot	-	-14 731	-14 893	-15 944	-15 944	-15 944
Muut toimintamenot	-	-3 742	-4 145	-4 204	-4 209	-4 210
Toimintamenot yhteensä	=	-481 556	-484 530	-516 574	-526 518	-539 145
Toimintakate (ilman kuntaosuuksia)	=	-226 680	-230 227	-246 683	-254 083	-264 101
Rahoitustulot - ja menot						
Korkotulot	+	200	200	200	200	200
Korkomenot	-	-892	-500	-660	-1 156	-1 833
Vuosikate (ilman kuntaosuuksia)	=	-227 371	-230 527	-247 143	-255 039	-265 734
Suunnitelmapoistot	-	-3 588	-4 717	-5 370	-6 575	-7 135
Tilikauden tulos (ilman kuntaosuuksia)	=	-230 959	-235 243	-252 513	-261 614	-272 869
Kuntaosuudet						
- Helsinki	+	144 750	144 750	162 267	168 465	175 888
- Espoo	+	45 570	45 570	46 702	48 168	50 289
- Kauniainen	+	687	687	747	775	817
- Vantaa	+	34 257	34 257	35 378	36 480	38 069
- Kerava	+	1 883	1 883	2 180	2 326	2 364
- Kirkkonummi	+	2 512	2 512	3 009	3 170	3 212
Kuntaosuudet yhteensä	=	229 659	229 659	250 283	259 384	270 639
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 300	-5 584	-2 230	-2 230	-2 230

1 000 €	ENN 2010				
	TA 2010	/31.3.2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013

Rahoituslaskelma

Varsinainen toiminta ja investoinnit

Tulorahoitus

Vuosikate	+	2 288	-868	3 140	4 345	4 905
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-10 128	-9 789	-12 363	-14 239	-25 541
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	=	-7 840	-10 657	-9 223	-9 894	-20 636

Rahoitustoiminta

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	10 000	10 000	13 000	14 000	25 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 229		-1 111	-2 556	-4 111
TA-lainojen nettomuutos	=	8 771	10 000	11 889	11 444	20 889

Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	931	-657	2 665	1 551	253
---------------------------------	-----	-----	------	-------	-------	-----

Investointien tulorahoitus-%		22,6 %	-8,9 %	25,4 %	30,5 %	19,2 %
-------------------------------------	--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

2.3.1 Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2011 ovat yhteensä 520,2 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 25,6 milj. euroa (7,4 %).

Lipputulot

Lipputulojen arvioinnin perustana on käytetty 4 kuukauden toteutumatiетоjen pohjalta tehtyjä lipputulouennusteita vuodelle 2010. Lipputulojen vuonna 2010 arvioidaan olevan ilman ALV yhteensä 239,6 milj. euroa ja vuonna 2011 254,4 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen on 6,2 %. Lipputulot muodostavat 48,9 % HSL:n toimintatuloista.

Seutuliput

Pääkaupunkiseudun seutulipputulot vuonna 2010 ovat ennusteen mukaan yhteensä 91,6 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,5 %:n kasvu vuonna 2011. Keskimäärin pääkaupunkiseudun seutulippujen hinnat nousevat 4,0 % vuoden 2010 hintoihin verrattuna. Seutulipputulot vuonna 2011 ovat 96,2 milj. euroa.

Keravan ja Kirkkonummen lähiseutulippujen lipputulot ovat ennusteen mukaan vuonna 2010 yhteensä 8,1 milj. euroa. Niistä Keravan lipputulot ovat 4,3 milj. euroa ja Kirkkonummen 3,8 milj. euroa. Keskimäärin lähiseutulippu 2-lippujen hinnat nousevat 4,0 % ja lähiseutu 3-lippujen hinnat 3,9 %. Lähiseutulipputulot vuonna 2011 ovat yhteensä 8,5 milj. euroa, mistä Keravan osuus on 4,6 milj. euroa ja Kirkkonummen osuus 3,9 milj. euroa.

Sisäiset liput

Helsingin sisäiset liput

Helsingin sisäisten lipputulojen ennuste vuonna 2010 on 116,9 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,5 % kasvu vuonna 2011. Keskimäärin Helsingin sisäisten lippujen hinnat nousevat 6,2 % vuoden 2010 hintoihin verrattuna. Lipputuloja on vuonna 2011 arvioitu kertyvän 125,4 milj. euroa.

Espoon ja Kauniaisten sisäiset liput

Espoon ja Kauniaisten sisäisten lipputulojen ennuste vuonna 2010 on 12,8 milj. euroa.

Kauniaisten sisäisten lippujen hinnat ovat samat kuin Espoon lippujen hinnat. Kauniaisten sisäisiä lipputuloja on vuonna 2010 arvioitu kertyvän 0,08 milj. euroa.

Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,5 % kasvu vuonna 2011. Keskimäärin Espoon ja Kauniaisten sisäisten lippujen hinnat nousevat 6,1 % vuoden 2010 hintoihin verrattuna. Kaikkiaan lipputuloja on vuonna 2011 arvioitu kertyvän 13,7 milj. euroa.

Vantaan sisäiset liput

Vantaan sisäisten lipputulojen ennuste vuonna 2010 on 9,6 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,5 % kasvu vuonna 2011. Keskimäärin Vantaan sisäisten lippujen hinnat nousevat 2,0 % vuoden 2010 hintoihin verrattuna. Lipputuloja on vuonna 2011 arvioitu kertyvän 9,9 milj. euroa.

Keravan ja Kirkkonummen sisäiset lipputulot

Ennusteen mukaan Keravan sisäiset lipputulot vuonna 2010 ovat 0,287 milj. euroa ja Kirkkonummen 0,395 milj. euroa.

Keskimäärin Keravan sisäisten lippujen hinnat nousevat 7,2 % ja Kirkkonummen sisäisten lippujen hinnat 4,7 % vuoden 2010 hintoihin verrattuna.

Kaikkiaan Keravan sisäisiä lipputuloja on vuonna 2011 arvioitu kertyvän 0,311 milj. euroa ja Kirkkonummen sisäisiä lipputuloja 0,403 milj. euroa. Kirkkonummen osalta vuoden 2011 lipputuloarviota pienentää koululaislipun käyttöönotto.

Korttimaksu

Matkakorteista on peritty asiakkaalta omakustannushinnan mukainen hinta. Korttimaksu on vuonna 2010 uuden standardin mukaisista korteista 5,00 euroa. Vuonna 2011 matkakorttien hinnaksi esitetään 5,00 euroa (sis. alv 9 %).

Korttimaksuja vuonna 2010 sekä vuonna 2011 arvioidaan kertyvän 0,6 milj. euroa.

Yhteenveto lippujen hintojen keskimääräisistä muutoksista 2010 – 2011

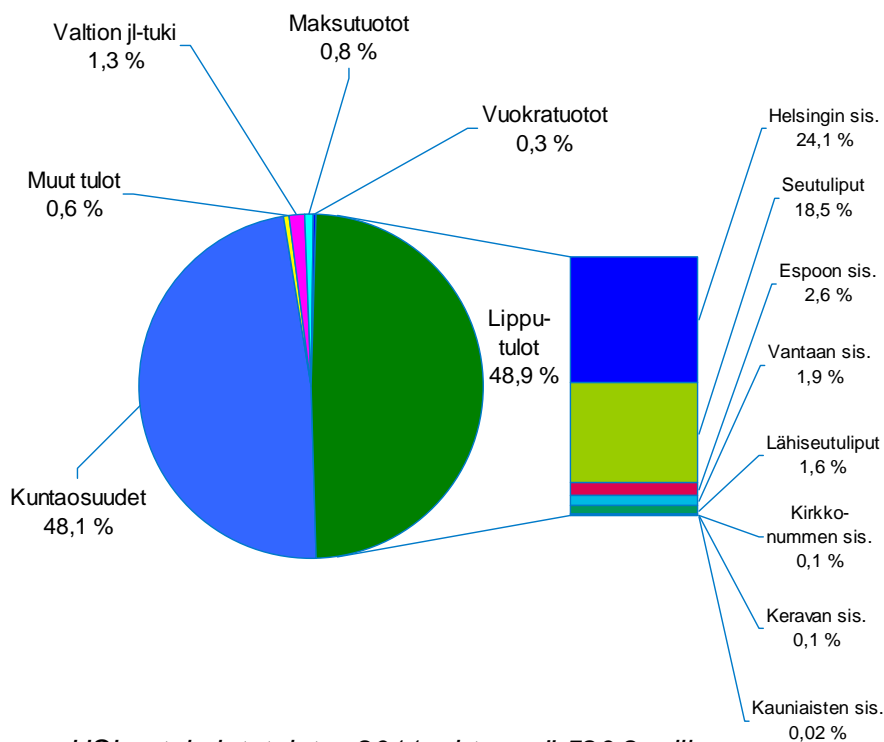
Seutuliput, pääkaupunkiseutu	4,0 %
Seutuliput, lähiseutu 2 (Kerava-Vantaa ja Kirkkonummi-Espoo)	4,0 %
Seutuliput, lähiseutu 3 (koko HSL-alue)	3,9 %
Helsingin sisäiset liput	6,2 %
Espoon sisäiset liput	6,1 %
Vantaan sisäiset liput	2,0 %
Keravan sisäiset liput	7,2 %
Kirkkonummen sisäiset liput	4,7 %

Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen määräksi on arvioitu 6,6 milj. euroa vuosina 2011 - 2013. Tuki on kohdistettu kunnille asukaslukujen suhteessa.

Muut toimintatulot

Muut toimintatulot muodostuvat pääosin tarkastusmaksutuloista ja liikennöitsijöiltä laskutettavista laite- ja taukotilavuokrista.

2.3.2 Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2011 ovat yhteensä 516,6 milj. euroa.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat 414,3 milj. euroa, 80,2 % HSL:n toimintamenoista.

Bussiliikenteen menot vuonna 2011 ovat yhteensä 273,2 milj. euroa. Vuonna 2011 kustannusindeksi arvioidaan nousevan 4,8 %, jolloin siinä on mukana ennakoitu vuodenvaihteen 2011 dieselveron korotus 8 senttiä/litra. Korotus vaikuttaa kustannusindeksiin 1.4.2011 alkaen.

Junaliikenteen menot ovat yhteensä 65,2 milj. euroa, missä on mukana ostopalveluna hankittavan pääkaupunkiseudun junaliikenteen lisäksi Keravan ja Kirkkonummen joukkoliikennesopimusten mukaiset korvaukset VR:lle. Ostopalveluna hankittavan pääkaupunkiseudun junaliikenteen kustannukset muodostuvat sopimuksen mukaan neljästä pääerästä:

- operointisopimuksen perusteella maksettavasta korvauksesta
- muut palvelut -sopimuksen perusteella maksettavasta korvauksesta
- kalustosopimuksen perusteella maksettavasta korvauksesta sekä
- kunnossapitosopimuksen perusteella maksettavasta korvauksesta.

Sopimusten sisällä on useita kustannuseriä, joita tarkistetaan vuosittain tai vuosineljänneksittäin sopimuksissa määritellyllä kustannusindeksien ja toiminnan tehostamiskertoimien mukaan. Kalustokustannuksiin ei sovelleta kustannusnousuindeksiä. Junaliikenteen kustannustason arvioidaan vuonna 2011 nousevan 2,7 %.

Raitioliikenteen kustannusten vuonna 2011 arvioidaan olevan 47,3 milj. euroa. Raitioliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,2 %.

Metrolilikenteen kustannusten vuonna 2011 arvioidaan olevan 24,7 milj. euroa. Metroliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,5 %.

Lauttaliikenteen kustannusten vuonna 2011 arvioidaan olevan 3,9 milj. euroa. Lauttaliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 2,9 %.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Neuvottelut joukkoliikenteen infran käyttökorvauksista HSL:n ja kuntien välillä ovat kesken, ja alustava talousarvio sisältää vain Helsingille maksettavan infran käyttökorvauksen, jonka määrä on 61,1 milj. euroa (55,8 milj. euroa vuonna 2010).

Käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Korvaus sisältää 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä infran hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisesti. Korkoa laskettaessa laskentakorkona on käytetty 5 %.

Muiden jäsenkuntien infrakustannukset selvitetään vuoden 2010 aikana ja ne otetaan huomioon lopullisen TTS2011-2013 kuntaosuuksia laskettaessa.

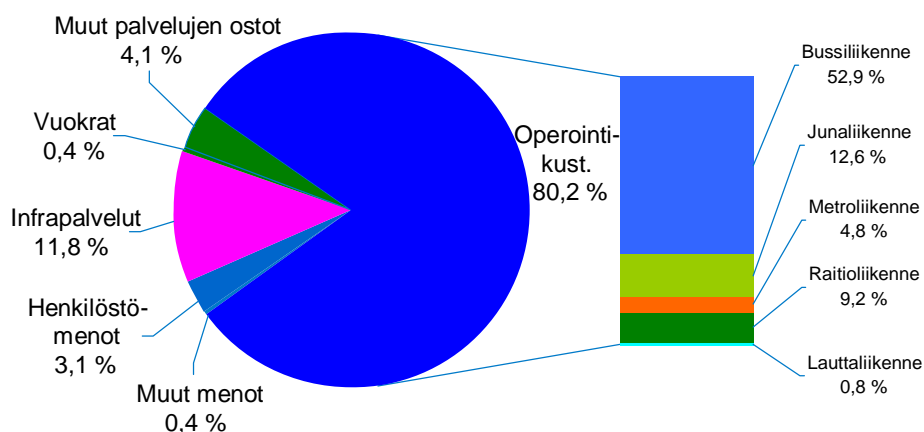
Yleiskustannukset

Yleiskustannukset sisältävät HSL:n organisaation kulut. Niiden määrä vuonna 2011 on 39,3 milj. euroa. Yleiskustannukset kasvavat vuodesta 2010 3,5 milj. euroa. Suurin kustannusten nousuun vaikuttava tekijä ovat suunnitelmajoistot, jotka kasvavat edellisvuoden talousarvioon verrattuna 1,8 milj. eurolla. Helsingiltä HSL:lle siirtyvän matkakorttimaisuuden arvioiminen luovutuskirjan ehtojen mukaisesti käypään arvoon kasvattaa poistoja 1,1 milj. eurolla vuosina 2011 -13.

Suurin yleiskustannusten kustannuserä, 21,1 milj. euroa, on palveluiden ostot, mistä 5,4 milj. euroa käytetään lippuprovisioihin, 5,2 milj. euroa atk-palveluihin, 3,8 milj. euroa muihin asiantuntijapalveluihin, 1,3 milj. euroa kaluston ja laitteiden kunnossapitopalveluihin ja 1,3 milj. euroa painatuksiin.

Henkilöstökulut ovat 15,9 milj. euroa, mikä on 3,1 % toimintamenoista. Edellisvuodesta henkilöstömenot kasvavat 1,2 milj. eurolla (8,2 %) ja verrattuna v. 2010 ennusteeseen (31.3.2010) henkilöstömenot kasvavat 1,0 milj. eurolla (7,1 %). Palkkojen sopimuskorotuksiin on varattu 2,5 %.

Yleiskustannusten kasvu ilman poistoja ja henkilöstömenoja on 0,5 milj. euroa (3 %).

HSL toimintamenot v. 2011, yhteensä 516,6 milj. euroa

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa lainanotolla rahoituslaitoksilta. Uusiin investointeihin otetaan lainaa vuonna 2011 13 milj. euroa sekä vuosina 2012 ja 2013 14 milj. euroa ja 25 milj. euroa, jolloin lainakanta vuoden 2013 lopussa on noin 54,2 milj. euroa. Lainakorkona laskennassa on käytetty 4 %.

2.3.3 Kuntaosuudet

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista.

Kuntaosuudet talousarviossa 2011 ovat yhteensä 250,3 milj. euroa. Kuntaosuudet kattavat 48,5 % HSL:n toimintamenoista, ja suhde pyritään pitämään vakaana koko suunnitelma-kauden.

Selvitys kuntaosuuksien muodostumisesta kunnittain vuosina 2011 – 2013 on sivuilla 32-36.

1 000 €	TA 2010	TA 2011	Muutos TA11/TA10		TS 2012	TS 2013
			Eur	%		

Yhteenveto kuntaosuuksien perusteena olevista kustannuksista

Operointi- ja hallintokustannukset

Helsinki	248,064	266,876	18,812	7,6 %	273,257	280,088
Operointi	224,742	241,311	16,569	7,4 %	246,577	252,511
Hallinto	23,322	25,565	2,243	9,6 %	26,680	27,577
Espoo	92,221	98,907	6,686	7,2 %	100,809	103,317
Operointi	85,269	91,219	5,950	7,0 %	92,786	95,024
Hallinto	6,952	7,688	0,736	10,6 %	8,023	8,293
Kauniainen	1,981	2,063	0,082	4,1 %	2,101	2,154
Operointi	1,849	1,921	0,072	3,9 %	1,953	2,001
Hallinto	0,132	0,142	0,010	7,6 %	0,148	0,153
Vantaa	69,179	74,086	4,907	7,1 %	75,505	77,371
Operointi	64,380	68,842	4,462	6,9 %	70,032	71,714
Hallinto	4,799	5,244	0,445	9,3 %	5,473	5,657
Kerava	4,917	5,618	0,701	14,3 %	5,795	5,859
Operointi	4,579	5,247	0,668	14,6 %	5,407	5,458
Hallinto	0,338	0,371	0,033	9,8 %	0,388	0,401
Kirkkonummi	5,181	5,994	0,813	15,7 %	6,181	6,245
Operointi	4,999	5,754	0,755	15,1 %	5,931	5,986
Hallinto	0,182	0,240	0,058	31,9 %	0,250	0,259
Yhteensä	421,543	453,544	32,001	7,6 %	463,648	475,034

Infrakorvaukset^{*)}

Helsinki	49,297	54,036	4,739	9,6 %	55,401	57,557
Espoo	3,340	3,544	0,204	6,1 %	3,633	3,775
Kauniainen	0,066	0,073	0,007	10,6 %	0,075	0,078
Vantaa	2,833	3,078	0,245	8,6 %	3,156	3,278
Kerava	0,160	0,177	0,017	10,6 %	0,181	0,189
Kirkkonummi	0,148	0,164	0,016	10,8 %	0,168	0,175
Yhteensä	55,844	61,072	5,228	9,4 %	62,614	65,052

^{*)} Taulukossa infrakorvaukset sisältävät vain Helsingin infrakustannukset. Muiden kuntien infrakust. selvitetään vuoden 2010 aikana.

1 000 €	TA 2010	TA 2011	Muutos TA11/TA10		TS 2012	TS 2013
			Eur	%		

Yhteenveto kuntaosuuksien perusteena olevista tuloista

Helsinki	152,611	158,645	6,034	4,0 %	160,193	161,757
Lipputulot	148,187	154,808	6,621	4,5 %	156,356	157,920
Valtionavut	2,680	3,457	0,777	29,0 %	3,457	3,457
Ed. vuosien ylij./alij.	0,612	-0,752	-1,364	-222,9 %	-0,752	-0,752
Muut tuet	1,132	1,132	0,000	0,0 %	1,132	1,132
Espoo	49,991	55,749	5,758	11,5 %	56,274	56,803
Lipputulot	48,414	52,475	4,061	8,4 %	53,000	53,529
Valtionavut	1,122	1,454	0,332	29,6 %	1,454	1,454
Ed. vuosien ylij./alij.	0,455	1,820	1,365	300,0 %	1,820	1,820
Kauniainen	1,360	1,389	0,029	2,1 %	1,401	1,415
Lipputulot	1,244	1,297	0,053	4,3 %	1,309	1,323
Valtionavut	0,040	0,051	0,011	27,5 %	0,051	0,051
Ed. vuosien ylij./alij.	0,076	0,041	-0,035	-46,1 %	0,041	0,041
Vantaa	37,755	41,786	4,031	10,7 %	42,181	42,580
Lipputulot	36,690	39,491	2,801	7,6 %	39,886	40,285
Valtionavut	0,908	1,174	0,266	29,3 %	1,174	1,174
Ed. vuosien ylij./alij.	0,157	1,121	0,964	614,0 %	1,121	1,121
Kerava	3,194	3,615	0,421	13,2 %	3,650	3,684
Lipputulot	3,038	3,406	0,368	12,1 %	3,441	3,475
Valtionavut	0,156	0,209	0,053	34,0 %	0,209	0,209
Kirkkonummi	2,817	3,149	0,332	11,8 %	3,179	3,208
Lipputulot	2,650	2,928	0,278	10,5 %	2,958	2,987
Valtionavut	0,167	0,221	0,054	32,3 %	0,221	0,221
Yhteensä	247,728	264,333	16,605	6,7 %	266,878	269,447

KUNTAOSUUDET YHTEENSÄ

Helsinki	144,750	162,267	17,517	12,1 %	168,465	175,888
Espoo	45,570	46,702	1,132	2,5 %	48,168	50,289
Kauniainen	0,687	0,747	0,060	8,7 %	0,775	0,817
Vantaa	34,257	35,378	1,121	3,3 %	36,480	38,069
Kerava	1,883	2,180	0,297	15,8 %	2,326	2,364
Kirkkonummi	2,512	3,009	0,497	19,8 %	3,170	3,212
Yhteensä	229,659	250,283	20,624	9,0 %	259,384	270,639

2.3.4 Yli-/alijäämän käyttö

HSL:n tilinpäätöksen osoittama kuntakohtainen yli/alijäämä otetaan huomioon seuraavien vuosien talousarvioissa. YTV:ltä vuodelta 2009 HSL:lle siirtyvä ylijäämä oli yhteensä 11,8 milj. euroa. Ylijäämää vähentää YTV:ltä HSL:lle siirtyvä peruspääoma, 3,8 milj. euroa. Vuonna 2010 ylijäämää on arvioitu käytettävän 1,3 milj. euroa ja vuosina 2011- 2013 2,2 milj. euroa vuodessa.

YTV-ylijäämä 31.12.

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Yhteensä
YTV-ylijäämä 31.12.2009	521 976,28	6 820 060,55	232 387,68	4 251 993,85	11 826 418,36
Peruspääoman täydennys	-2 164 684,87	-906 532,56	-31 927,66	-733 315,92	-3 836 461,00
Käyttö TA 2010	-612 000,00	-455 000,00	-76 000,00	-157 000,00	-1 300 000,00
Jäljellä 31.12.2010	-2 254 708,58	5 458 528,00	124 460,02	3 361 677,93	6 689 957,36

2.3.5 HSL:n peruspääoma

Peruspääoman määrä 31.12.2010 on yhteensä 9,1 milj. euroa. Peruspääomalle ei esitetä maksettavaksi korkoa.

HSL:n peruspääoma

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Yhteensä
Perustamisvaih. rahana suoritettu peruspo	2 500 000	1 170 000	40 000	950 000	165 000	175 000	5 000 000
YTV:ltä siirtynyt peruspääoma	2 164 685	906 533	31 928	733 316			3 836 461
Peruspääoman täydennys					117 227	128 307	245 534
Yhteensä	4 664 685	2 076 533	71 928	1 683 316	282 227	303 307	9 081 995

3 TOIMINTASUUNNITELMA

3.1 Toimielimet ja johto

HSL:n toimielimiä ovat yhtymäkokous, hallitus ja tarkastuslautakunta. Yhtymäkokouksen on arvioitu kokoontuvan kolme kertaa, hallituksen 12 kertaa ja tarkastuslautakunnan 12 kertaa vuonna 2011. Lisäksi on varauduttu 5 – 6 hallituksen iltakouluun ja yhteen tutustumismatkaan.

Toimitusjohtajan lisäksi johdon toimintoihin sisältyvät myös ulkoinen ja sisäinen tarkastustoiminta.

3.2 Liikennejärjestelmäosasto

Liikennejärjestelmäosasto huolehtii Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta, maankäytön suunnitteluun vaikuttamiseen liittyvistä tehtävistä, osallistuu yhteistyötahojen liikenneverkon kehittämishankkeisiin ja – projekteihin sekä toteuttaa liikennetutkimuksia, laatii liikennemalleja ja ennusteita hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

3.2.1 Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmasta (HLJ 2011) ja sen vaikutusten arvioinnista saadaan lausunnot osapuolilta tammikuussa 2011. Alkuvuodesta 2011 valmistellaan liikennejärjestelmäluonnokseen ja siitä saatuihin lausuntoihin perustuen HLJ 2011 liikennejärjestelmäehdotus päätöksentekoa varten. Liikennejärjestelmäpäätöksen jälkeen valmistellaan aiesopimus HLJ:n toteutuksesta LVM:n sekä KUUMA-kuntaryhmän ja Kuntaryhmä Nelosten kanssa. Suunnitelmasta tiedotetaan ja sitä markkinoidaan sidosryhmille ja suurelle yleisölle.

Toteutetaan HLJ 2011:n jälkiarviointi kyselytutkimuksena. Työssä kartoitetaan HLJ:n valmisteluun osallistuneiden ja sitä seuranneiden näkemyksiä suunnitelman sisällöstä ja valmisteluprosessista. Tuloksia hyödynnetään seuraavan liikennejärjestelmäsuunnitelman ohjelmoinnissa.

Vuonna 2012 käynnistetään seuraavan liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ 2015 ohjelmointi ja taustaselvitysten laadinta.

Tehdään Helsingin seudun liikenne- ja maankäyttöratkaisujen yhteensovittamista palvelevia tarkasteluja ja selvityksiä yhdessä yhteistyötahojen kanssa (MAL-prosessi, kunnat, Uudenmaan liitto, ministeriöt). Kehitetään joukkoliikennekaupunkitarkasteluja hyödynnettäväksi liikenteen ja maankäytön suunnittelussa ja toteutuksen seurannassa. Tavoitteena on HLJ 2011:n tavoitteiden ja aiesopimuksen toteutuksen edistäminen.

HLJ 2011:n tavoitteiden ja aiesopimuksen toteutuksen edistämiseksi toteutetaan selvityksiä ja projekteja yhdessä yhteistyötahojen kanssa HLJ:n kehittämisstrategian eri osa-alueista, joita ovat mm. joukkoliikenne, kävely ja pyöräily, ajoneuvoliikenne, matkaketjut, liityntäpysäköinti, liikkumisen ohjaus, älyliikenne, tavaraliikenne sekä liikennepoliittiset ja taloudelliset ohjauskeinot.

Laaditaan pyöräilyverkkosuunnitelma koko HLJ-alueelle, priorisoidaan tärkeimmät seudulliset työmatkapyöräilyn pääväylät ja valmistellaan laatutasoa nostavat kehittämis ehdotukset ja toteuttamishjelma. Laaditaan suositukset ja ohjeet kaavojen jalankulku- ja pyöräilyratkaisujen auditoinnista. Määritellään tyyppimatkatketjut ja –liikkujat käyttäjälähtöisen suunnittelun työkaluksi. Laaditaan seudullinen suunnitelma, jolla parannetaan kävelijöiden ja pyöräilijöiden opastusta maastossa sekä informaatiopalveluissa. Kehitetään ja pilotoidaan toimintamalli, joka varmistaa että infrastruktuurihankkeiden suunnitteluun osallistuu kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asiantuntijoita koko hankkeen ajan.

Toteutetaan selvityksiä ja projekteja yhdessä yhteistyötahojen kanssa, joilla edistetään HLJ 2011:n liikenneturvallisuus- ja ympäristötavoitteiden toteutumista. Edistetään pääkaupunki-seudun liikenneturvallisuusstrategian toteutumista.

Ohjelmoidaan HLJ 2011:n aiesopimuksen toteutuksen seuranta. Työssä hyödynnetään ja kehitetään mm. PLJ 2007:n aiesopimuksen seuranta varten kehitettyä yhdyskuntarakenteen ja eri liikkumismuotojen edellytysten seurantamenetelmää. Kehitetään HLJ-alueen pääväylä- ja ratainvestointien seurannan menetelmiä ja toteutusta. Osallistutaan Helsingin seudun liikenneneuvottelukunnan asioiden valmisteluun. Vaikutetaan seudun maankäyttöön ja kaavoitukseen. Osallistutaan liikenneverkkojen ja liikennehankkeiden strategisen tason suunnitteluun. Osallistutaan strategisen tason vaikutusten arvioinnin kehittämistä palveleviin selvityksiin ja projekteihin.

Käynnistetään selvitys, millaisella joukkoliikennevälineellä erikokoisten ja -tyyppisten yhdyskuntien joukkoliikenne kannattaa hoitaa. Seurataan seudullisen joukkoliikenteen toimintaedellytysten kehittämissuunnitelman toteutumista ja laaditaan tarkistukset suunnitelmaan. Laaditaan pitkän aikavälin tavoitelinjastosuunnitelma.

3.2.2 Liikennetutkimukset ja –ennusteet

Laaja liikennetutkimus 2008 saatetaan loppuun vuosien 2010 ja 2011 vaihteessa. Vuonna 2011 jatketaan liikennemallien kehittämistä ja huolehditaan tarvittavista päivityksistä.

Ylläpidetään ja kehitetään liikennetilannetta kuvaavia tilasto- ja muita tietoja sekä tiedonhankintamenetelmiä. Tutkitaan emme/3-ohjelman käyttömahdollisuuksista joukkoliikenteen suunnittelussa. Valmistellaan HLJ 2011:n liikenne-ennusteita ja vaikutusarvioita yhdessä osaston liikennejärjestelmäsuunnittelu-ryhmän kanssa. Ylläpidetään ja kehitetään seudun liikenneverkkoja ja niiden kuvauksia. Osallistutaan HSL:n kannalta hyödyllisiin yhteistyötahojen tutkimuksiin.

Osallistutaan HSL:n asiakastyytyväisyystutkimuksen laadintaan ja kehittämiseen yhdessä Joukkoliikennesuunnitteluosaston Operatiiviset tutkimukset –ryhmän kanssa.

Osallistutaan yhdessä Joukkoliikennesuunnitteluosaston Operatiiviset tutkimukset –ryhmän kanssa kansainväliseen BEST-tutkimukseen, jossa tutkitaan yhtenäisellä tavalla Pohjoismaiden pääkaupunkien sekä eräiden Keski-Euroopan kaupunkien asukkaiden tyytyväisyyttä joukkoliikenteeseen. Vuosina 2011–2012 HSL:n rooli tutkimuksessa on erityisen merkittävä, koska tutkimuksen kiertävä puheenjohtajuus on silloin HSL:llä.

Ruututason saavutettavuusperusteisten mallien laadintaa Helsingin työssäkäyntialueelle jatketaan tarvittaessa. Mallit täydentävät ennustemallijärjestelmää lisäten tarkkuutta mm. maankäytön ja joukkoliikenteen suunnittelussa. Tavoitteena on, että niitä voidaan käyttää myös itsenäisesti mm. pitkän aikavälin rakennemallitasoisissa tarkasteluissa.

Perusmallitöiden rinnalla kehitetään yksilölliseen matkustuskäyttäytymiseen pohjautuvien mallien kehittämistä. Tavoitteena on selittää matkatuotoksia ja kulkutavan valintaa yksilöllisillä muuttujilla nykyisten alueellisten keskiarvomuuttujien sijaan.

Vuoden 2011 aikana tehdään myös tavaraliikenteen kenttätutkimukset ja kehitetään henkilöhaastattelututkimuksen analysointiin tarkoitettua nettityökalua. Matka-aikojen seuranta-tutkimuksen menetelmää kehitetään yhdessä Liikenneviraston ja Helsingin kaupungin kanssa siten, että käytetään hyväksi Liikenneviraston kamerajärjestelmää.

Vuonna 2012 laaditaan tavaraliikenteen mallit ja käyttösovellutus liikennemallijärjestelmälle. Lisäksi jatketaan liikennemallien kehitystyötä ja tehdään täydentäviä tutkimuksia ja selvityksiä.

3.3 Joukkoliikennesuunnitteluosasto

Joukkoliikennesuunnitteluosasto huolehtii joukkoliikenteen kehittämiseen sekä linjasto- ja aikataulusuunnitteluun liittyvistä tehtävistä sekä operatiiviseen toimintaan liittyvästä tutkimuksesta. Osasto laatii suunnitelmia ja selvityksiä joukkoliikenteen kilpailukykyyn parantamiseksi.

Bussi- ja raitiovaunureittien linjastosuunnittelua tehdään eri aikajäniteillä maankäytön kehittymisen ja pidemmän tähtäimen linjastosuunnitelmien pohjalta. Joukkoliikenteen alueittaisia kehittämissuunnitelmia laaditaan tarvelähtöisesti yhteistyössä kuntien eri hallinnonalojen kanssa. Linjasto- ja aikataulusuunnittelun työkaluja kehitetään.

Liikennöintiin liittyvien palautteiden kautta osaston asukasyhteistyö on jatkuvaa. Osana suurempia suunnitteluprojekteja järjestetään viestinnän kanssa asukastilaisuuksia, joissa kerätään suunnitelmiin kohdistuvaa palautetta.

Osasto osallistuu jäsenkuntien merkittävien joukkoliikennettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien tekoon. Osasto mm. osallistuu yhdessä jäsenkuntien, liikenne- ja viestintäministeriön, liikenneviraston ja Uudenmaan ELY:n kanssa joukkoliikenneinfran selvitysten, yleissuunnitelmien ja hankesuunnitelmien laadintaan. Osaston tehtäviin kuuluu myös laatia suunnitelmia joukkoliikenteen etuuksista ja osallistua pysäkkien, terminaalien ja varikkojen suunnitelmien laadintaan.

Osastolla laaditaan myös erilaisia matkustajatytytyväisyystutkimuksia sekä seurataan matkustajamäärien kehitystä joukkoliikenteen eri muodoissa. Lisäksi laaditaan suunnittelun tarvitsemia kertaluonteisia erillistutkimuksia.

3.3.1 Linjasto- ja aikataulusuunnittelu

Linjasto- ja aikataulusuunnitteluryhmä vastaa joukkoliikenteen palvelutarjonnan suunnittelusta. Keskeisenä tavoitteena vuonna 2011 on jatkaa HSL-alueen joukkoliikenteen suunnittelukäytäntöjen yhtenäistämistä. Vuonna 2011 aikataulusuunnittelu yhtenäistetään siirtymällä yhden aikataulusuunnittelutyökalun käyttöön koko HSL-alueella.

Linjastosuunnittelussa pilotoidaan suunnittelussa tarvittavat lähtötiedot kokoavaa ja havainnollisesti esittävää työkalua ja sen jatkoehdyntämistavoista päätetään. Tekoälyn (geneettisten algoritmien) ehdyntämismahdollisuuksien tutkimista joukkoliikennelinjaston optimoinnissa jatketaan koeluonteisia suunnitelmia laatimalla.

Vuonna 2011 linjasto- ja aikataulusuunnitteluryhmässä toteutettavia erillisprojekteja ovat mm:

- bussiliikenteen runkolinjastoselvityksen jatkaminen
- raitioliikenteen toimintaedellytysten kehittämissuunnitelma erityiskohteina linjat 4 ja 10
- Espoon ja Vantaan palvelulinjojen kehittämissuunnitelma (mahdollisesti Jouko-konseptiin kytkeytyen)
- Matka-aikahajonnan arviointityökalun määrittely/kehittäminen
- Geneettisten algoritmien soveltaminen HSL-tason linjaston kehittämisessä.

3.3.2 Kehittäminen

Kehittämisryhmä vastaa joukkoliikenteen yleisistä kehittämishankkeista, liikkumisen ohjauksen käytännön toteutuksesta sekä joukkoliikenteen infrastruktuurihankkeista. Yhteistyö HSL:n muiden osastojen kanssa on merkittävässä asemassa. Vuonna 2011 toteutettavia keskeisimpiä hankkeita ja projekteja ovat mm:

Infrastruktuuri

- Jokeri 2 –linjan valmistelu
- Vilkkaimpien bussi- ja raitiopysäkkien kehittämisen yleissuunnitteluvaihe
- Raide-Jokerin valmisteluun osallistuminen
- Bussi-Jokerin seuraavan sopimuskauden kehittämistoimenpiteiden määrittely
- Metron automatisointihankkeen ohjaukseen osallistuminen
- Länsimetron toteutuksen ohjaukseen osallistuminen
- Kehäradan toteutuksen ohjaukseen osallistuminen
- Bussikaistojen automaattivalvonta –pilotin seuranta

Muut

- Espoon bussiliikenteen luotettavuuden kehittämisohjelman laatiminen
- Joukkoliikenteen yksikkökustannusraportin kehittäminen
- Joukkoliikenteen matkatakuan toteutusvaiheen valmistelu
- Kulttuuriraitiovaunuhanke
- Joukkoliikenteen seudullisen tariffipolitiikan kehittämisselvitys (yhteistyössä Matkustajapalvelut-osaston kanssa)
- Liikennevaloetuksien tavoitemäärittely Espoossa ja Vantaalla

Lisäksi kehittämisryhmä koordinoi asukasvuorovaikutuksen kehittämistä.

Liikkumisen ohjauksen operatiivinen toiminta on pienellä volyymillä käynnistetty HKL:ssä vuonna 2009. HSL on suunnitellut ja vahvistanut liikkumisen ohjauksen toimintatapoja vuonna 2010 tavoitteena toiminnan vakiinnuttaminen ja hyötyjen realisoituminen vuosina 2011-2013. Vuonna 2011 liikkumissuunnitelmia laaditaan yhteistyössä useiden merkittävien työnantajien kanssa. HSL osallistunee myös pääkaupunkiseudun kuntien, Helsingin Energia ja HSY:n kanssa yhdessä toteutettavan Pääkaupunkiseudun ilmastoneuvontakeskuksen (Ilmasto.info) toimintaan. Kehittämisryhmä myös valmistelee kestävän liikkumisen saralla toteutettavia yhteistyömuotoja eri sidosryhmien kanssa (esim. City Car Club).

3.3.3 *Operatiivinen tutkimus*

Operatiivinen tutkimus –ryhmä vastaa joukkoliikenteen suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvistä tutkimuksista. Ryhmä suunnittelee ja toteuttaa joukkoliikenteen asiakastytyväisyystutkimuksen koko HSL-alueella yhtenäisellä tavalla yhdessä liikennejärjestelmäosaston kanssa. Operatiivinen tutkimus myös osallistuu yhdessä liikennejärjestelmäosaston kanssa kansainväliseen BEST-tutkimukseen, jossa tutkitaan yhteismitallisella tavalla eurooppalaisten metropolien asukkaiden tyytyväisyyttä joukkoliikenteeseen. Vuosina 2011-2012 HSL:n rooli BEST-tutkimuksessa on erityisen merkittävä, sillä tutkimuksen kiertävä puheenjohtajuusvuoro on HSL:llä.

Operatiivinen tutkimus vastaa HSL:n asiakaspalautetietokannan käsittelyssä käytettävän palauteanalyysityökalun kehittämistarpeiden määrittelystä. Tavoitteena on parantaa työkalun hyödynnettävyyttä mm. joukkoliikennesuunnittelijoiden työn tukena.

Joukkoliikenteen matkustajalaskentoja tehdään sekä automaattisin laskentamenetelmin että manuaalisin laskennoin. Automaattilaskennat kattavat metroasemien liukuportaat sekä osan raitiovaunuista ja busseista. Laskentalaitteiden määrää busseissa lisätään asteittain kohti 10 % osuutta. Manuaalisesti tehdään vuosittain toistuvia poikkileikkauslaskentoja sekä ajankohtaisten suunnitteluprojektien edellyttämiä laskentoja. Joukkoliikenteen laskentalinjojen määrittely Espoon ja Vantaan alueella tehdään vuoden 2011 aikana yhteistyössä kuntien kanssa.

Erillistutkimuksia toteutetaan tarpeen mukaan ajankohtaisiin hankkeisiin liittyen.

3.4 **Liikennepalvelut –osasto**

Liikennepalvelut -osasto huolehtii joukkoliikennepalveluiden hankintaan, liikennepalveluiden laadun valvontaan, poikkeustilanteiden hallintaan, lisä- ja poikkeusliikenteen sekä lyhyen aikavälin infran suunnitteluun liittyvistä tehtävistä ja kehittämisestä.

Bussiliikenne hankitaan kilpailuttaen yhden tai useamman linjan paketteina. Sopimuksia on siten suuri määrä ja liikennöitsijöitä yli kymmenen. Sopimusten tyypillinen kesto on viisi vuotta, suunnitteilla on sopimusten keston pidentäminen jopa seitsemään + kolmeen vuoteen. Vuonna 2010 uudistettujen bussiliikenteen hankintaehtojen ja kalustovaatimusten vaikutukset alkavat näkyä vuonna 2011 käynnistyvissä sopimuksissa.

Junaliikenne hankitaan suorahankintana VR:ltä vuoden 2017 loppuun voimassaolevin sopimuksin. HSL-alueen junaliikenne hankitaan sopimuskokonaisuudella, johon sisältyy neljä VR-Yhtymän ja HSL:n välistä sopimusta sekä uuden Sm5-kaluston vuokrasopimus Pääkaupunkiseudun junakalustoyhtiön ja HSL:n välillä. Operointisopimuksella hankitaan varsinainen liikennepalvelu, muut palvelut sopimuksella lipunmyynti- ja asemapalvelut, kalustosopimuksella korvataan VR:n omistaman kaluston käyttö ja kunnossapitosopimuksella kaluston kunnossapito. Uusien Sm5-junien tullessa käyttöön vuosina 2011-2014 niiden korvaukset maksetaan vuokrasopimuksen mukaisesti junakalustoyhtiölle. VR:lle maksettavat kalusto- ja kunnossapitokorvaukset pienenevät VR:n kaluston poistuessa HSL:n tilaamasta liikenteestä.

Lisäksi HSL hoitaa liikenne- ja viestintäministeriön kanssa tehdyn sopimuksen perusteella Karjaan ja Lahden lähijunaliikenteen tilaajatehtäviä vuodesta 2011 alkaen. LVM vastaa

edelleen HSL-alueen ulkopuolisen ostoliikenteen kustannuksista eikä sopimuksella ole vaikutusta HSL:n talouteen.

Metroliikenne hankitaan suorahankintana HKL:n metroliikenneyksiköltä ja raitiovaunuliikenne HKL:n raitiovaunuyksiköltä. Suomenlinnan lauttaliikenne hankitaan niin ikään suorahankintana Helsingin kaupungin ja valtion puoleksi omistamalta Suomenlinnan lautta Oy:ltä.

Osaston toiminnan yksi keskeinen tehtävä on yhteistyön rakentaminen niin kilpailutetun kuin suorahankintaliikenteenkin operaattoreiden kanssa palvelun laadun kehittämiseksi, asiakastyytyväisyyden parantamiseksi ja siten joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseksi. Yhteistyöllä vaikutetaan myös joukkoliikenteen toimintaedellytysten ja turvallisuuden kehittämiseen.

Liikennöintisopimusten voimassaolon aikana osasto valvoo joukkoliikenteen tuotannon laatua, raportoi toteutuneesta laadusta ja kehittää laatua yhdessä liikennöitsijöiden kanssa muun muassa järjestämällä ja ohjaamalla kuljettajien koulutusta ja kehittämällä kuljettajien perehdyttämistä.

Liikenteen suurten poikkeustilanteiden aikana osasto koordinoi joukkoliikenteen tuotantoa yhdessä liikennöitsijöiden kanssa, viranomaisten, kuntien eri toimijoiden, urakoitsijoiden, tapahtumajärjestäjien ja vastaavien tukena.

Liikennepalvelut -osasto huolehtii joukkoliikenteen nykyisestä infrasta ja toteuttamisvaiheessa olevasta uudesta infrasta yhdessä HSL:n jäsenkuntien kanssa. Joukkoliikenteen fyysisten toimintaedellytysten ylläpidosta ja peruskorjauksista sekä joukkoliikenteen toimintaympäristön uusista investoinneista sovitaan HSL:n ja jäsenkuntien välisillä infrasopimuksilla,

3.5 Matkustajapalvelut -osasto

Matkustajapalvelut -osasto vastaa matkalippu- ja informaatiojärjestelmistä, asiakaspalveluista ja matkalippujen tarkastuksesta.

3.5.1 Matkalippu- ja informaatiojärjestelmät

Osasto huolehtii Helsingin seudun matkalippu- ja informaatiojärjestelmien sekä toimialan IT-sovellusten suunnittelusta, toteutuksesta, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä rajapinnoista eri järjestelmien välillä. Toimialan IT-järjestelmien suunnittelu ja kehittäminen tehdään yhteistyössä käyttäjien kanssa.

Matkalippujärjestelmään kuuluvat taksa- ja lippujärjestelmä, lippujen myyntijärjestelmä ja niiden tekninen toteutus (matkakorttijärjestelmä)

Matkustajainformaatiojärjestelmät ovat ajoneuvoissa, pysäkeillä ja terminaaleissa olevat informaatiojärjestelmät ja liikennevaloetuedet (mm. Helmi, MONO, ENO, Patterinäytöt, RaPaLa, Kampin terminaalin infojärjestelmä) sekä netissä ja mobiilipalveluina tarjottavat asiakassovellukset (mm. Reittiopas, Kevyen liikenteen reittiopas, Omat lähdöt, Poikkeusinfo, tekstiviestilippu, matkakortin nettipalvelut).

Toimialan IT-sovelluksia ovat mm. JORE, AKSUKOLA, HASTUS, MUULI, L-info, JOUKO, HAITU, kuljettajien perehdytyssovellus, kuljettajien koulutuksen seurantasovellus, matkustajalaskentajärjestelmä ja palautejärjestelmä.

Taksa- ja lippujärjestelmä sekä TLJ2014-projekti

Helsingin seudun taksa- ja lippujärjestelmä on käytössä kaikissa HSL -kunnissa. Kolmannella vyöhykkeellä Keravalla ja Kirkkonummella ovat käytössä myös VR:n liput. Kirkkonummella ovat käytössä lisäksi valtakunnallisen kilometritariffin mukaiset bussiliput.

Tulevaisuuden taksa- ja lippujärjestelmän 2014 (TLJ2014) valmistelua jatketaan vuonna 2010 hyväksytyjen periaatteiden pohjalta. Jatkotyössä tarkennetaan mm. vyöhykemallia sekä lippujen hinnoitteluperiaatteita.

Lippujen myyntijärjestelmä

Tavoitteena on alentaa lipunmyynnin kustannuksia lisäämällä itsepalvelua, tehostamalla lipunmyyntiautomaattien käyttöä ja kehittämällä matkakortin nettipalveluja.

Matkakorttijärjestelmä ja LIJ2014-hanke

Matkakorttijärjestelmän ylläpito hoidetaan HSL:n ja Enfo Oyj:n välisen palvelusopimuksen mukaan. Siihen kuuluvat tuotannon valvonta ja operointi, testauspalvelu, laitehallinta ja matkakorttilogistiikka.

Suunnitelmakaudella 2011–13 matkakorttijärjestelmään toteutetaan taksa- ja lippujärjestelmää koskevista päätöksistä aiheutuvat muutokset, kehitetään lipunmyyntijärjestelmää sekä varaudutaan kolmannen vyöhykkeen laajenemiseen.

LIJ2014-hanke sisältää laajenevalle pääkaupunkiseudulle toteutettavan matkalippujärjestelmän sekä reaaliaikaisen matkustajainformaatio- ja viestintäjärjestelmän.

LIJ2014-hankkeen 1-vaihe on siirtynyt tuotantoon. Matkakorttien vaihto standardin mukaisiin kortteihin päättyy vuonna 2010. Kontaktikorteilla toteutettujen matkailijalippujen tilalle tuli käyttöön etäluettava kertakortti.

Hankkeen 2-vaiheen tavoitteena on matkakorttijärjestelmän uusiminen muilta osin ja ajan tasaisen informaatiojärjestelmän toteutus vuoteen 2014 mennessä. Hankkeen toteutus kilpailutetaan neuvottelumenettelyllä vuoden 2010 aikana. Samalla tarkennetaan määrittelyjä. Tavoitteena on valita toteutuksesta vastaava toimittajakonsortio vuoden 2010 loppuun mennessä. Hankinnat tehdään vuosina 2011 - 2012. Järjestelmä on käytössä täydessä laajuudessaan vuoden 2014 aikana.

Muut matkustajainformaatiojärjestelmät

Yksilöllistä ja reaaliaikaista tietopalvelutarjontaa kehitetään kaikissa eri jakelukanavissa. Reittiopasta ja kevyen liikenteen reittiopasta kehitetään edelleen. Liikenteen nettipalvelut integroidaan osaksi uuden HSL-webin kokonaisuutta.

HELMI-järjestelmää ja liikennevaloetuksia laajennetaan edelleen Helsingin sisäisille busiilinjoille sekä seutulinjalle 506 (Tiedelinja).

Liikenteen poikkeustilanteiden hallintaa ja tiedotusta parannetaan mm. reaaliaikarajapintojen, poikkeusinfopalvelun, muuttuneen liikenteen sovelluksen ja näyttöjen hallintajärjestelmien jatkokehityksellä. Tietojärjestelmien käyttöä liikenteen laadunseurantaan tehostetaan.

Matkustajalaskentalaitteita hankitaan lisää busseihin, juniin ja raitiovaunuihin.

3.5.2 Asiakaspalvelut

Perustehtävänä on tarjota asiakkaille tarpeelliset, henkilökohtaiseen palveluun perustuvat lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalautekanavat.

HSL:n palvelupisteet sijaitsevat Rautatientorilla ja Itäkeskuksessa. Lisäksi tehdään yhteistyötä muiden kuntien palvelupisteiden kanssa. Omissa asiakaspalvelupisteissä lipunmyyntipalveluiden lisäksi solmitaan suoraveloitussopimuksia, neuvotaan tariffiasioissa, annetaan reitti- ja aikatauluneuvontaa, otetaan vastaan asiakaspalautetta ja korjataan jälleenmyyjien virhelatauksia. Asiakaspalvelupisteet järjestävät myös tilapäiset palvelupisteet opiskelijoille syksyisin sekä Suomenlinnan liikenteen lipunmyynnin kesäaikaan Kauppatorin lippupaviljongissa.

Asiakaspalvelu puhelimitse käsittää reitti- ja aikatauluneuvonnan, matkakortti- ja tariffineuvonnan, äkilliset poikkeusinfot, kutsuliikennevaraukset (HKL:n Jouko-kaupunginosalinjat) sekä puhelimitse tulleiden asiakaspalautteiden vastaanoton. Henkilökohtaisen asiakaspalvelun lisäksi liikenneinfokeskuksesta saa automaattista aikataulupalvelua 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa.

Asiakaspalautteita saadaan eniten netissä toimivan palautejärjestelmän kautta. Eri tavoin saadut palautteet käsitellään ja niihin vastataan joko asiakaspalveluissa tai palautesihteerit toimittavat ne asiantuntijoille vastattavaksi. Palautteista tuotetaan raportteja toiminnan kehittämistä varten.

3.5.3 Matkalippujen tarkastusyksikkö

Matkalippujen tarkastusyksikkö vastaa matkalippujen tarkastamisesta kaikkien HSL-kuntien alueella sekä junaliikenteessä koko maassa. HSL:n tarkastustoiminta kattaa kaikki joukko-liikennemuodot: bussi-, metro- raitiovaunu-, juna- ja vesiliikenteen. VR ostaa HSL:ltä VR-lähiliikenteen ja koko maan kaukojunaliikenteen tarkastustoiminnan. VR korvaa HSL:lle tästä aiheutuvat kustannukset ja HSL tilittää VR:lle ao. liikenteestä saatavat tarkastusmaksutulot.

Tarkastusyksikkö käsittelee tarkastusmaksuista tehdyt valitukset. Lisäksi tarkastajat osallistuvat liikennetutkimuksiin ja häiriötilanteiden hoitoon sekä mahdollisuuksien mukaan erilaisiin kampanjoihin.

Tarkastusyksikössä on 115 tarkastajan vakanssia. HSL järjestää tarkastajakurssin keväällä 2011 uusien tarkastajien rekrytoimiseksi.

Yhteinen organisaatio mahdollistaa entistä näkyvämmän ja tehokkaamman tarkastustoiminnan. Tarkastustoimenpiteet voidaan kohdistaa entistä tehokkaammin niille alueille, joilla ilman asianmukaista matkalippua matkustaminen on suurinta.

Tarkastustoiminnan tarkastus- ja raportointijärjestelmiä kehitetään edelleen. Niitä käytetään toiminnan suunnittelussa ja eri joukko-liikennemuotojen tavoitteiden seurannassa.

3.6 Yhteiset toiminnot

3.6.1 *Viestintäyksikkö*

Viestintäyksikkö vastaa HSL:n ulkoisesta tiedottamisesta ja markkinoinnista sekä osallistuu sisäisen viestinnän kehittämiseen. Viestintätoimet tukevat HSL:n strategisissa tavoitteissa onnistumista.

Viestintä tiedottaa kuntalaisille ja muille asiakas- ja sidosryhmille HSL:n suunnittelemista ja tilaamista joukkoliikennepalveluista, liikennejärjestelmäsuunnitelmasta sekä taksa- ja lippujärjestelmästä. Viestintä edistää myös HSL -brändin rakentamista sekä luo edellytyksiä sujuvalle media- ja sidosryhmäyhteistyölle.

Viestinnän tehtäväkokonaisuuksiin kuuluvat:

- Verkkoviestintä ja sähköiset infotaulut
- Tiedottaminen, julkisuuden hallinta ja poikkeusinformaatio
- Aikataulut tuotteet, hinnastot ja karttatuet
- Markkinointiviestintä ja sidosryhmäviestintä
- Graafinen suunnittelu, ilmeen kehittäminen ja hallinta
- Lehdet, esitteet ja painotuotteet
- Sisäinen viestintä.

Viestintä on avointa ja ennakoivaa. Julkiseen sanaan pidetään tiiviisti yhteyttä. Joukkoliikennettä markkinoidaan luotettavana, inhimillisenä ja turvallisenä tapana liikkua. Myös kohtuuhintaisuutta ja ympäristöystävällisyyttä korostetaan. HLJ:stä puhuttaessa kerrotaan tehokkaan liikennejärjestelmän tarjoavan sujuvat ja monipuoliset liikkumismahdollisuudet, hillitsevän ilmastomuutosta ja edistävän seudun kilpailukykyä.

Viestintäyksikkö toimii kiinteässä vuorovaikutuksessa HSL:n muiden osastojen ja yksiköiden sekä ulkoisten sidosryhmien kanssa.

3.6.2 *Talousyksikkö*

Talousyksikön tehtäviä ovat

- HSL:n talouden suunnittelu ja seuranta,
- Ulkoinen ja sisäinen laskenta ja raportointi,
- Maksuliikenne ja rahoitus,
- Matkalippujen yritys- ja luottomyynti ja siihen liittyvä asiakaspalvelu,
- Matkakortti- ja työmatkasetelivarasto,
- Taloushallinnon järjestelmien ja prosessien kehittäminen.

HSL:n taloushallinnon järjestelmäkokonaisuus on kirjava ja monilta osin vanhentunut. Uusi yhtenäinen taloudenohjaus- ja raportointijärjestelmä kilpailutetaan ja valitaan vuonna 2010 tehtävän tarvekartoituksen pohjalta ja otetaan käyttöön vuonna 2011. Yhteistyössä muiden osastojen ja yksiköiden kanssa toteutettavassa projektissa otetaan huomioon liittymät lippu- ja informaatiojärjestelmään 2014 sekä muihin operatiivisiin järjestelmiin. Tavoitteena on saada käyttöön nykyaikainen, helppokäyttöinen ja strategisia tietotarpeita hyvin palveleva järjestelmäkokonaisuus.

3.6.3 *Hallintoyksikkö*

Yksikkö vastaa HSL:n hallinnon toimivuudesta.

Yksikön tehtäviin kuuluvat asiakokonaisuudet ovat:

- henkilöstöpalvelut
- tietohallinto, tietotekninen ympäristö ja tukipalvelut
- oikeudelliset palvelut
- yleiset hankintapalvelut
- asiakirjahallinto ja arkistotoimi / tiedonhallinta (asiakirja- ja asianhallinta, kirjaamopalvelut ja arkisto)
- kokoushallinta
- sihteeripalvelut
- kuljetuspalvelut
- toimitila-asiat
- muut yleishallinnon tehtävät

Yksikön tavoitteena on hoitaa HSL:n hallintoa laadukkaasti, tehokkaasti ja ammattitaitoisesti. Yksikön toimintaa myös kehitetään jatkuvasti. Toimiva hallinto luo osaltaan edellytykset HSL:n strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiselle.

Keskeisiä hankkeita v. 2011:

- HSL:n yhteisen extranet-alustan käyttöönotto
- HSL:n tietoturvastrategian määrittely
- osaamisen kehittäminen
- henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittäminen

4

TULOSLASKELMAOSA

	ENN 2010			Ero TA11/TA10		TS 2012	TS 2013
	TA 2010	/31.3.2010	TA 2011	Eur	%		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	484 535 681	483 962 681	520 173 500	35 637 819	7,4 %	531 819 500	545 683 500
Myyntituotot yhteensä	240 792 000	240 219 000	254 974 000	14 182 000	5,9 %	257 519 000	260 088 000
Seutuliiikenteen lipputulot	91 839 000	91 413 000	96 194 000	4 355 000	4,7 %	97 156 000	98 128 000
Lähiseutuliiikenteen lipputulot (LS 2)	1 399 320	1 429 200	1 533 000	133 680	9,6 %	1 548 000	1 564 000
Lähiseutuliiikenteen lipputulot (LS 3)	6 374 680	6 510 800	6 982 000	607 320	9,5 %	7 053 000	7 123 000
Helsingin sisäiset lipputulot	118 457 000	117 849 000	125 392 000	6 935 000	5,9 %	126 646 000	127 912 000
Espoon sisäiset lipputulot	12 343 000	12 379 000	13 605 000	1 262 000	10,2 %	13 741 000	13 878 000
Kauniaisten sisäiset lipputulot	79 000	79 000	87 000	8 000	10,1 %	88 000	89 000
Vantaan sisäiset lipputulot	9 219 000	9 297 000	9 898 000	679 000	7,4 %	9 997 000	10 097 000
Keravan sisäiset lipputulot	220 000	296 000	311 000	91 000	41,4 %	314 000	317 000
Kirkkonummen sisäiset lipputulot	292 000	397 000	403 000	111 000	38,0 %	407 000	411 000
Lipputulot	240 223 000	239 650 000	254 405 000	14 182 000	5,9 %	256 950 000	259 519 000
Korttimaksut	569 000	569 000	569 000	0	0,0 %	569 000	569 000
Muut myyntituotot	569 000	569 000	569 000	0	0,0 %	569 000	569 000
Kuntaosuudet	229 659 041	229 659 041	250 283 000	20 623 959	9,0 %	259 384 000	270 639 000
- Operointikustannukset	385 818 000	385 818 000	414 294 000	28 476 000	7,4 %	422 686 000	432 694 000
- Yleiskustannukset	35 724 648	35 724 648	39 249 694	3 525 046	9,9 %	40 962 092	42 339 743
- Lipputulot	-240 223 000	-240 223 000	-254 405 000	-14 182 000	5,9 %	-256 950 000	-259 519 000
- Valtion jl-tuki	-5 073 000	-5 073 000	-6 566 000	-1 493 000	29,4 %	-6 566 000	-6 566 000
- Hgin sosiaaliviraston tuki	-1 132 000	-1 132 000	-1 132 000	0	0,0 %	-1 132 000	-1 132 000
- Ed. vuosien yli-/alijäämä	-1 300 000	-1 300 000	-2 230 000	-930 000	71,5 %	-2 230 000	-2 230 000
- Infrakustannukset	55 844 393	55 844 393	61 072 306	5 227 913	9,4 %	62 613 908	65 052 257
Muut yhteistoimintakorvaukset		1 132 000	1 132 000	1 132 000	100,0 %	1 132 000	1 132 000
Korvaukset kunnilta	229 659 041	230 791 041	251 415 000	21 755 959	9,5 %	260 516 000	271 771 000
Muut myyntitulot	1 050 000	1 260 000	1 260 000	210 000	20,0 %	1 260 000	1 260 000
Maksutuotot	4 050 000	4 050 000	4 050 000	0	0,0 %	4 050 000	4 050 000
Valtion tuet	5 786 000	5 798 500	6 713 500	927 500	16,0 %	6 713 500	6 763 500
Muut tuet ja avustukset	93 000	80 000	10 000	-83 000	-89,2 %	10 000	
Tuet ja avustukset	5 879 000	5 878 500	6 723 500	844 500	14,4 %	6 723 500	6 763 500
Vuokratuotot	1 763 420	1 674 140	1 651 000	-112 420	-6,4 %	1 651 000	1 651 000
Muut toimintatuotot	1 342 220	90 000	100 000	-1 242 220	-92,5 %	100 000	100 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-481 556 253	-484 530 253	-516 573 928	-35 017 675	7,3 %	-526 518 491	-539 145 340
Palkat ja palkkiot	-11 601 378	-11 497 155	-12 267 705	-666 327	5,7 %	-12 267 705	-12 267 705
Henkilöstösivukulut	-3 129 331	-3 395 689	-3 676 659	-547 328	17,5 %	-3 676 659	-3 676 659
Henkilöstökulut yhteensä	-14 730 709	-14 892 844	-15 944 364	-1 213 655	8,2 %	-15 944 364	-15 944 364
Palvelujen ostot yhteensä	-463 083 417	-465 492 257	-496 425 633	-33 342 216	7,2 %	-506 364 710	-518 990 959
Bussiliikenteen operointikustannukset	-248 202 000	-252 032 000	-273 170 000	-24 968 000	10,1 %	-278 821 000	-280 750 000
Junaliikenteen operointikustannukset	-63 611 000	-62 814 000	-65 209 000	-1 598 000	2,5 %	-66 223 000	-72 003 000
Metroliiikenteen operointikustannukset	-24 675 000	-24 675 000	-24 709 000	-34 000	0,1 %	-24 907 000	-26 120 000
Raitioliikenteen operointikustannukset	-45 518 000	-45 459 000	-47 283 000	-1 765 000	3,9 %	-48 812 000	-49 898 000
Lauttaliikenteen operointikustannukset	-3 812 000	-3 812 000	-3 923 000	-111 000	2,9 %	-3 923 000	-3 923 000
Liikenteen operointikustannukset yht.	-385 818 000	-388 792 000	-414 294 000	-28 476 000	7,4 %	-422 686 000	-432 694 000
Bussiliikenteen infrapalvelut	-336 000	-336 000	-336 000	0	0,0 %	-586 313	-1 837 875
Junaliikenteen infrapalvelut	-540 969	-540 969	-681 793	-140 824	26,0 %	-681 793	-681 793
Metroliiikenteen infrapalvelut	-38 292 327	-38 292 327	-40 793 218	-2 500 891	6,5 %	-41 337 710	-41 642 561
Raitioliikenteen infrapalvelut	-14 776 743	-14 776 743	-17 200 754	-2 424 011	16,4 %	-17 886 788	-18 638 132
Lauttaliikenteen infrapalvelut	-103 405	-103 405	-125 460	-22 055	21,3 %	-186 223	-316 815
Muut infrapalvelut	-1 794 949	-1 794 949	-1 935 081	-140 132	7,8 %	-1 935 081	-1 935 081
Infrapalvelut yhteensä	-55 844 393	-55 844 393	-61 072 306	-5 227 913	9,4 %	-62 613 908	-65 052 257
Muut palvelujen ostot	-21 421 024	-20 855 864	-21 059 327	361 697	-1,7 %	-21 064 802	-21 244 702
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-843 620	-1 091 320	-1 116 220	-272 600	32,3 %	-1 116 920	-1 117 520
Vuokratulot	-2 092 130	-2 255 485	-2 285 914	-193 784	9,3 %	-2 291 000	-2 291 000
Muut kulut	-806 377	-798 347	-801 797	4 580	-0,6 %	-801 497	-801 497
TOIMINTAKATE	2 979 428	-567 572	3 599 572	620 144	20,8 %	5 301 009	6 538 160
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-691 565	-300 000	-460 000	231 565	-33,5 %	-955 556	-1 633 333
Rahoitustuotot	200 000	200 000	200 000	0	0,0 %	200 000	200 000
Rahoituskulut	-891 565	-500 000	-660 000	231 565	-26,0 %	-1 155 556	-1 833 333
UOSIKATE	2 287 863	-867 572	3 139 572	851 709	37,2 %	4 345 453	4 904 827
Poistot	-3 587 863	-4 716 708	-5 369 572	-1 781 709	49,7 %	-6 575 453	-7 134 827
TILKAUDEN TULOS	-1 300 000	-5 584 280	-2 230 000	-930 000	71,5 %	-2 230 000	-2 230 000
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 300 000	-5 584 280	-2 230 000	-930 000	71,5 %	-2 230 000	-2 230 000

Toimintatuotot / Toimintakulut, %
- ilman kuntaosuuksia, %

100,6 % 99,9 % 100,7 %
52,9 % 52,5 % 52,2 %

101,0 % 101,2 %
51,7 % 51,0 %

Toimintakate, %

0,6 % -0,1 % 0,7 %

1,0 % 1,2 %

Vuosikate, %

0,5 % -0,2 % 0,6 %

0,8 % 0,9 %

Vuosikate / Poistot, %

63,8 % -18,4 % 58,5 %

66,1 % 68,7 %

Kuntaosuudet / Asukas¹⁾, eur

208 € 208 € 227 €

235 € 245 €

¹⁾ Asukaslukuna käytetty jäsenkuntien asukaslukua 31.12.2009, yht. 1 104 443 asukasta

RAHOITUSLASKELMAOSA

	TA 2010	ENN 2010/31.3.2010	TS 2011	TS 2012	TS 2011
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Toimintakate	2 979	-568	3 600	5 301	6 538
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	200	200	200	200	200
Rah. tuotot ja kulut	-892	-500	-660	-1 156	-1 833
- Jäsenkunnille maksettavat	0	0	0	0	0
- Ulkopuol. rah. laitoksille maksettavat	-892	-500	-660	-1 156	-1 833
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	1 396	0	0	3 071
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 128	-9 789	-12 363	-14 239	-25 541
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-10 128	0	-14 239	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 732	-11 157	-9 883	-11 049	-22 470
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	10 000	13 000	14 000	25 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 229	0	-1 111	-2 556	-4 111
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	8 771	0	11 444	0
Oman pääoman muutokset	5 000	9 082	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	13 771	19 082	11 889	11 444	20 889
Rahavarojen muutos	5 039	7 925	2 005	395	-1 581
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12	10 039	13 131	15 136	15 532	13 951
Rahavarat 1.1	5 000	5 206	13 131	15 136	15 532

INVESTOINTIOSA

HSL:n investointimenot vuonna 2011 ovat 12,4 milj. euroa, vuonna 2012 14,2 milj. euroa ja vuonna 2013 25,6 milj. euroa. Suunnitelmakauden merkittävin investointi on LIJ-2014-hanke ja matkakorttijärjestelmän kehittäminen, joihin suunnitelmakauden aikana käytetään yhteensä noin 40,2 milj. euroa. Määrärahavaraus vuodelle 2011 on 7,0 milj. euroa, vuodelle 2012 10,7 milj. euroa ja vuodelle 2013 22,5 milj. euroa.

Matkustajainformaatiolaitteisiin ja -järjestelmiin (mm. aikataulu- ja infonäytöt, Helmi-laitteet) on varattu suunnitelmakaudelle 3,5 milj. euroa, mistä 1,5 milj. euroa vuodelle 2011, 1,2 milj. euroa vuodelle 2012 ja 0,8 milj. euroa vuodelle 2013.

Talous- ja hallintoyksikön IT-hankintoihin on varattu suunnitelmakaudelle 2,1 milj. euroa. Merkittävin hanke on taloudenhallintajärjestelmän uusiminen, johon on varattu 1,2 milj. euroa vuonna 2011, 0,2 milj. euroa vuonna 2012 ja 50 000 euroa vuonna 2013.

HSL:n nettisivujen ja sähköisen julkaisujärjestelmän kehittämiseen on varattu suunnitelmakaudella 50 000 euroa vuodessa.

Helsingistä ja YTV:stä HSL:lle siirtyvän omaisuuden (pysyvät vastaavat) arvo avaavassa taseessa 1.1.2010 on yhteensä 20,4 milj. euroa.

EUR	TA 2010	KS 2010	TA 2011	Muutos TA11/10		TS 2012	TS 2013
				Eur	%		
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	10 128 000	9 789 450	12 363 000	2 235 000	22,1 %	14 239 000	25 541 000
Liikennejärjestelmäosaston investoinnit	51 000	51 000	51 000	0	0,0 %	51 000	51 000
Liikennejärj.suunn. tietojärj. kehittäminen	51 000	51 000	51 000	0	0,0 %	51 000	51 000
Liikennepalvelu -osaston investoinnit	0	0	20 000	20 000	100,0 %	0	0
Virve-radiojärjestelmä			20 000	20 000	100,0 %		
Matkustajapalvelu -osaston investoinnit	9 507 000	8 547 000	10 790 000	1 283 000	13,5 %	13 745 000	25 160 000
Toimiala-IT							
Linjastojen suunnitteluyökalu	140 000	140 000	200 000	60 000	42,9 %	60 000	0
Matkustajainfo kehitt./muut	760 000	760 000	830 000	70 000	9,2 %	930 000	900 000
JOREn kehittäminen	170 000	170 000	110 000	-60 000	-35,3 %	160 000	160 000
AKSUKOLAn kehittäminen	50 000	50 000	50 000	0	0,0 %	50 000	50 000
L-infon hyödyntäminen	80 000	80 000	150 000	70 000	87,5 %	150 000	150 000
Liikenteen infokannan kehittäminen	80 000	60 000	0	-80 000	-100,0 %	0	0
Tarkastusmaksusovellus	30 000	30 000	30 000	0	0,0 %	30 000	30 000
Matkustajalaskentalaitteet	120 000	120 000	180 000	60 000	50,0 %	360 000	360 000
Palautajärjestelmän uusiminen	20 000	20 000	0	-20 000	-100,0 %	0	0
Aikataulusuunnitteluyökalu	0	0	300 000	300 000	100,0 %	0	0
Karttatyökalu	0	0	100 000	100 000	100,0 %	0	0
Matka-aikahajonnan arviointiyökalu	0	0	60 000	60 000	100,0 %	0	0
Matkatakaun investoinnit	0	0	110 000	110 000	100,0 %	0	0
ASTY tietokanta	0	0	50 000	50 000	100,0 %	0	0
Asiakassovellukset							
Reittiopas	150 000	150 000	100 000	-50 000	-33,3 %	100 000	100 000
Keuyen liikenteen reittiopas	20 000	20 000	50 000	30 000	150,0 %	50 000	50 000
Jokeri-info	100 000	100 000	0	-100 000	-100,0 %	0	0
Matkakorttijärjestelmä							
Matkakortin laitteistohankinnat	20 000	20 000	20 000	0	0,0 %	20 000	20 000
Tuotekehitys: järjestelmän kehittäminen	300 000	300 000	150 000	-150 000	-50,0 %	150 000	150 000
Varikoiden laitehankinnat (p.c:t ym.)	20 000	20 000	20 000	0	0,0 %	20 000	20 000
Tiilysautomaatit	50 000	50 000	50 000	0	0,0 %	50 000	0
Ajoneuvolaiteiden hankinnat	300 000	300 000	100 000	-200 000	-66,7 %	20 000	0
Lippuautomaatit (sis. Ratikka-automaatit)	1 237 000	967 000	500 000	-737 000	-59,6 %	1 700 000	0
Korttien lisähankinnat (vanhat kortit)	40 000	0	0	-40 000	-100,0 %	0	0
Liityntäpysäköinti	10 000	10 000	10 000	0	0,0 %	10 000	10 000
SM5-junien laitehankinnat	70 000	70 000	120 000	50 000	71,4 %	80 000	0
LJ2014							
Järjestelmä 2014, 1. vaihe	330 000	600 000	150 000	-180 000	-54,5 %	0	0
Järjestelmä 2014, 2. vaihe	980 000	1 700 000	5 780 000	4 800 000	489,8 %	8 600 000	22 140 000
LJ2014-viestintä	100 000	100 000	50 000	-50 000	-50,0 %	50 000	200 000
Infomaatiojärjestelmä							
Aikataulu- ja infonäyttöjä - uudet (LCD-TFT)	100 000	100 000	100 000	0	0,0 %	100 000	100 000
Aikataulu- ja infonäyttöjä - korvaavat (LCD-TFT)	90 000	90 000	90 000	0	0,0 %	90 000	100 000
Kampin infolaitteet	30 000	30 000	100 000	70 000	233,3 %	30 000	30 000
Patterinäytöt	1 000 000	1 000 000	50 000	-950 000	-95,0 %	60 000	10 000
RaPaLa -laitteet	50 000	50 000	30 000	-20 000	-40,0 %	30 000	0
Reaaliaikainfot-(ja sähkönsyöttö)	140 000	140 000	140 000	0	0,0 %	150 000	140 000
Helmi1 risteyslaitteet, varikkolaitteet ym	300 000	300 000	200 000	-100 000	-33,3 %	200 000	150 000
Helmi1 ajoneuvolaitteet	480 000	480 000	240 000	-240 000	-50,0 %	25 000	20 000
Helmi1/LED-näytöt busseihin	350 000	350 000	170 000	-180 000	-51,4 %	200 000	0
Kampin info- ja ohjausjärjestelmä	20 000	20 000	150 000	130 000	650,0 %	20 000	20 000
MONO (Näyttöalujen hallintajärjestelmä)	50 000	50 000	50 000	0	0,0 %	50 000	50 000
Aikataulunäyttöjen hankinnat	100 000	100 000	200 000	100 000	100,0 %	200 000	200 000
LJ 2014 Infomaatiojärjestelmä	720 000	0	0	-720 000	-100,0 %	0	0
HKL:ltä siirtyvät investoinnit	900 000	0	0	-900 000	-100,0 %	0	0
Viestintäyksikön investoinnit	300 000	250 000	50 000	-250 000	-83,3 %	50 000	50 000
HSL:n nettisivut	200 000	0	0	-200 000	-100,0 %	0	0
HSL:n intranetin rakentaminen	100 000	250 000	0	-100 000	-100,0 %	0	0
Sähköisen julkaisujärjestelmän kehittäminen			50 000	50 000	100,0 %	50 000	50 000
Talousyksikön investoinnit	50 000	50 000	1 200 000	1 150 000	2300,0 %	220 000	50 000
IT-hankinnat/järjestelmien kehittäminen ja hankinta	50 000	50 000	1 200 000	1 150 000	2300,0 %	220 000	50 000
Hallintoyksikön investoinnit	220 000	891 450	252 000	32 000	14,5 %	173 000	230 000
IT-investoinnit							
Liikenteen lähiverkon ohjelmistohankinnat	50 000	70 000	65 000	15 000	30,0 %	50 000	50 000
Liikenteen lähiverkon laitteistohankinnat	70 000	85 000	110 000	40 000	57,1 %	95 000	95 000
IT-infran käyttöönottoprojekti	0	175 950	0	0	0,0 %	0	0
Puhelinratkaisun käyttöönotto	0	27 000	0	0	0,0 %	0	0
MS lisenssit	0	175 000	0	0	0,0 %	0	75 000
Tietoliikenteen käyttöönotto	0	50 000	18 000	18 000	100,0 %	0	0
Kulunvalvontajärjestelmä	0	8 500	0	0	0,0 %	0	0
HSL:n Extranet-alustan käyttöönotto	0	0	32 000	32 000	100,0 %	10 000	0
Tietoturvan kehittäminen (hankkeet)	0	0	27 000	27 000	100,0 %	18 000	10 000
Muut yhteiset hankinnat							
Kalusto-/toimitilaratkaisut	100 000	300 000	0	-100 000	-100,0 %	0	0

KUNTAOSUUEDET 2010, ennuste

A. Kustannukset kunnittain 2010, ennuste							
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	224,528	83,530	1,793	62,841	0,691	0,617	374,000
- 3. vyöhyke	1,952	0,993	0,009	1,159	4,115	4,843	13,071
Yhteensä	226,480	84,523	1,802	64,000	4,806	5,460	387,071
%-jakautuma	58,5 %	21,8 %	0,5 %	16,5 %	1,2 %	1,4 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	23,883	7,158	0,136	4,814	0,079	0,067	36,137
- 3. vyöhyke	0,096	0,056	0,000	0,108	0,270	0,158	0,688
Yhteensä	23,979	7,214	0,136	4,922	0,349	0,225	36,825
%-jakautuma	65,1 %	19,6 %	0,4 %	13,4 %	0,9 %	0,6 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	49,266	3,356	0,067	2,842	0,162	0,151	55,844
- 3. vyöhyke	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	49,266	3,356	0,067	2,842	0,162	0,151	55,844
%-jakautuma	88,2 %	6,0 %	0,1 %	5,1 %	0,3 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	297,677	94,044	1,996	70,497	0,932	0,835	465,981
- 3. vyöhyke	2,048	1,049	0,009	1,267	4,385	5,001	13,759
Yhteensä	299,725	95,093	2,005	71,764	5,317	5,836	479,740
%-jakautuma	62,5 %	19,8 %	0,4 %	15,0 %	1,1 %	1,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain 2010, ennuste							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	143,519	48,403	1,188	36,827	0,495	0,427	230,859
- 3. vyöhyke	1,479	1,273	0,044	0,929	2,717	2,347	8,789
Yhteensä	144,998	49,676	1,232	37,756	3,212	2,774	239,648
%-jakautuma	60,5 %	20,7 %	0,5 %	15,8 %	1,3 %	1,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia 2010, ennuste							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	154,158	45,641	0,808	33,670	0,437	0,408	235,122
- 3. vyöhyke	0,569	-0,224	-0,035	0,338	1,668	2,654	4,970
Yhteensä	154,727	45,417	0,773	34,008	2,105	3,062	240,092
%-jakautuma	64,4 %	18,9 %	0,3 %	14,2 %	0,9 %	1,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2010, ennuste							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- ed. vuosien ylijäämä	0,612	0,455	0,076	0,157	0,000	0,000	1,300
- valtionavut	2,680	1,122	0,040	0,908	0,156	0,167	5,073
- muut tuet	1,132						1,132
Yhteensä	4,424	1,577	0,116	1,065	0,156	0,167	7,505
%-jakautuma	58,9 %	21,0 %	1,5 %	14,2 %	2,1 %	2,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen 2010, ennuste							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	150,303	43,840	0,657	32,943	1,949	2,895	232,587
%-jakautuma	64,6 %	18,8 %	0,3 %	14,2 %	0,8 %	1,2 %	100,0 %
Subventio kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	50,1 %	46,1 %	32,8 %	45,9 %	36,7 %	49,6 %	48,5 %

Vertailu kuntaosuudet ennuste 2010 - TA2010

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen TA2010							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	144,750	45,570	0,687	34,257	1,883	2,512	229,659
%-jakautuma	63,0 %	19,8 %	0,3 %	14,9 %	0,8 %	1,1 %	100,0 %
Erotus enn.2010-TA2010	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	5,553	-1,730	-0,030	-1,314	0,066	0,383	2,928

KUNTAOSUUEDET 2011

A. Kustannukset kunnittain							
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	239,145	90,187	1,911	67,540	0,743	0,661	400,187
- 3. vyöhyke	2,166	1,032	0,010	1,302	4,504	5,093	14,107
Yhteensä	241,311	91,219	1,921	68,842	5,247	5,754	414,294
%-jakautuma	58,2 %	22,0 %	0,5 %	16,6 %	1,3 %	1,4 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	25,458	7,631	0,142	5,130	0,084	0,071	38,516
- 3. vyöhyke	0,107	0,057	0,000	0,114	0,287	0,169	0,734
Yhteensä	25,565	7,688	0,142	5,244	0,371	0,240	39,250
%-jakautuma	65,1 %	19,6 %	0,4 %	13,4 %	0,9 %	0,6 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	54,036	3,544	0,073	3,078	0,177	0,164	61,072
- 3. vyöhyke	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	54,036	3,544	0,073	3,078	0,177	0,164	61,072
%-jakautuma	88,5 %	5,8 %	0,1 %	5,0 %	0,3 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	318,639	101,362	2,126	75,748	1,004	0,896	499,775
- 3. vyöhyke	2,273	1,089	0,010	1,416	4,791	5,262	14,841
Yhteensä	320,912	102,451	2,136	77,164	5,795	6,158	514,616
%-jakautuma	62,4 %	19,9 %	0,4 %	15,0 %	1,1 %	1,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	153,230	51,113	1,249	38,503	0,578	0,503	245,176
- 3. vyöhyke	1,578	1,362	0,048	0,988	2,828	2,425	9,229
Yhteensä	154,808	52,475	1,297	39,491	3,406	2,928	254,405
%-jakautuma	60,9 %	20,6 %	0,5 %	15,5 %	1,3 %	1,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia 2011							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	165,409	50,249	0,877	37,245	0,426	0,393	254,599
- 3. vyöhyke	0,695	-0,273	-0,038	0,428	1,963	2,837	5,612
Yhteensä	166,104	49,976	0,839	37,673	2,389	3,230	260,211
%-jakautuma	63,8 %	19,2 %	0,3 %	14,5 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2011							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- ed. vuosien ylijäämä	-0,752	1,820	0,041	1,121	0,000	0,000	2,230
- valtionavut	3,457	1,454	0,051	1,174	0,209	0,221	6,566
- muut tuet	1,132						1,132
Yhteensä	3,837	3,274	0,092	2,295	0,209	0,221	9,928
%-jakautuma	38,6 %	33,0 %	0,9 %	23,1 %	2,1 %	2,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen 2011							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	162,267	46,702	0,747	35,378	2,180	3,009	250,283
%-jakautuma	64,8 %	18,7 %	0,3 %	14,1 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Subventio kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	50,6 %	45,6 %	35,0 %	45,8 %	37,6 %	48,9 %	48,6 %

Vertailu kuntaosuudet TAE2011 - TA2010

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen TA2010							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	144,750	45,570	0,687	34,257	1,883	2,512	229,659
%-jakautuma	64,8 %	18,7 %	0,3 %	14,1 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Erotus TAE2011-TA2011	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	17,517	1,132	0,060	1,121	0,297	0,497	20,624

Vertailu kuntaosuudet 2011 ja TA 2010

Kustannukset kunnittain							
Operointikustannukset, TAE2011 LP	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	239,145	90,187	1,911	67,540	0,743	0,661	400,187
- 3. vyöhyke	2,166	1,032	0,010	1,302	4,504	5,093	14,107
Yhteensä	241,311	91,219	1,921	68,842	5,247	5,754	414,294
TA2010							
- PKS	223,039	84,368	1,839	63,180	0,683	0,649	373,758
- 3. vyöhyke	1,703	0,901	0,010	1,200	3,896	4,350	12,060
Yhteensä	224,742	85,269	1,849	64,380	4,579	4,999	385,818
Erotus	16,569	5,950	0,072	4,462	0,668	0,755	28,476
	7,4 %	7,0 %	3,9 %	6,9 %	14,6 %	15,1 %	7,4 %
Yleiskustannukset, TAE2011 LP	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	25,458	7,631	0,142	5,130	0,084	0,071	38,516
- 3. vyöhyke	0,107	0,057	0,000	0,114	0,287	0,169	0,734
Yhteensä	25,565	7,688	0,142	5,244	0,371	0,240	39,250
TA2010							
- PKS	23,217	6,898	0,132	4,690	0,075	0,065	35,077
- 3. vyöhyke	0,105	0,054	0,000	0,109	0,263	0,117	0,648
Yhteensä	23,322	6,952	0,132	4,799	0,338	0,182	35,725
Erotus	2,243	0,736	0,010	0,445	0,033	0,058	3,525
	9,6 %	10,6 %	7,6 %	9,3 %	9,8 %	31,9 %	9,9 %
Infrakustannukset, TAE2011 LP	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	54,036	3,544	0,073	3,078	0,177	0,164	61,072
- 3. vyöhyke	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	54,036	3,544	0,073	3,078	0,177	0,164	61,072
TA2010							
- PKS	49,297	3,340	0,066	2,833	0,160	0,148	55,844
- 3. vyöhyke	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	49,297	3,340	0,066	2,833	0,160	0,148	55,844
Erotus	4,739	0,204	0,007	0,245	0,017	0,016	5,228
	9,6 %	6,1 %	10,6 %	8,6 %	10,6 %	10,8 %	9,4 %
Kustannukset yhteensä TAE2011 LP	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	320,912	102,451	2,136	77,164	5,795	6,158	514,616
TA2010							
Yhteensä	297,361	95,561	2,047	72,012	5,077	5,329	477,387
Erotus	23,551	6,890	0,089	5,152	0,718	0,829	37,229
	7,9 %	7,2 %	4,3 %	7,2 %	14,1 %	15,6 %	7,8 %
Lipputulot kunnittain TAE2011 LP	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	153,230	51,113	1,249	38,503	0,578	0,503	245,176
- 3. vyöhyke	1,578	1,362	0,048	0,988	2,828	2,425	9,229
Yhteensä	154,808	52,475	1,297	39,491	3,406	2,928	254,405
TA2010							
- PKS	146,729	47,271	1,203	35,861	0,472	0,401	231,937
- 3. vyöhyke	1,458	1,143	0,041	0,829	2,566	2,249	8,286
Yhteensä	148,187	48,414	1,244	36,690	3,038	2,650	240,223
Erotus	6,621	4,061	0,053	2,801	0,368	0,278	14,182
	4,5 %	8,4 %	4,3 %	7,6 %	12,1 %	10,5 %	5,9 %
Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
TAE2011 LP	166,104	49,976	0,839	37,673	2,389	3,230	260,211
TA2010							
Yhteensä	149,174	47,147	0,803	35,322	2,039	2,679	237,164
Erotus	16,930	2,829	0,036	2,351	0,350	0,551	23,047
	11,3 %	6,0 %	4,5 %	6,7 %	17,2 %	20,6 %	9,7 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
TAE2011 LP (suurten kaupunkien valtiontuki, ed. vuosien ylijäämä, sosiaaliviraston tuki Hki)	3,837	3,274	0,092	2,295	0,209	0,221	9,928
TA2010							
Yhteensä	4,424	1,577	0,116	1,065	0,156	0,167	7,505
Erotus	-0,587	1,697	-0,024	1,230	0,053	0,054	2,423
	-13,3 %	107,6 %	-20,7 %	115,5 %	34,0 %	32,3 %	32,3 %
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
TAE2011 LP	162,267	46,702	0,747	35,378	2,180	3,009	250,283
TA2010							
Yhteensä	144,750	45,570	0,687	34,257	1,883	2,512	229,659
Erotus	17,517	1,132	0,060	1,121	0,297	0,497	20,624
	12,1 %	2,5 %	8,7 %	3,3 %	15,8 %	19,8 %	9,0 %

KUNTAOSUUEDET 2012

A. Kustannukset kunnittain							
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	244,341	91,720	1,943	68,688	0,756	0,672	408,120
- 3. vyöhyke	2,236	1,066	0,010	1,344	4,651	5,259	14,566
Yhteensä	246,577	92,786	1,953	70,032	5,407	5,931	422,686
%-jakautuma	58,3 %	22,0 %	0,5 %	16,6 %	1,3 %	1,4 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	26,568	7,964	0,148	5,354	0,088	0,074	40,196
- 3. vyöhyke	0,112	0,059	0,000	0,119	0,300	0,176	0,766
Yhteensä	26,680	8,023	0,148	5,473	0,388	0,250	40,962
%-jakautuma	65,1 %	19,6 %	0,4 %	13,4 %	0,9 %	0,6 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	55,401	3,633	0,075	3,156	0,181	0,168	62,614
- 3. vyöhyke							0,000
Yhteensä	55,401	3,633	0,075	3,156	0,181	0,168	62,614
%-jakautuma	88,5 %	5,8 %	0,1 %	5,0 %	0,3 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	326,310	103,317	2,166	77,198	1,025	0,914	510,930
- 3. vyöhyke	2,348	1,125	0,010	1,463	4,951	5,435	15,332
Yhteensä	328,658	104,442	2,176	78,661	5,976	6,349	526,262
%-jakautuma	62,5 %	19,8 %	0,4 %	14,9 %	1,1 %	1,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	154,762	51,624	1,261	38,888	0,584	0,508	247,627
- 3. vyöhyke	1,594	1,376	0,048	0,998	2,857	2,450	9,323
Yhteensä	156,356	53,000	1,309	39,886	3,441	2,958	256,950
%-jakautuma	60,9 %	20,6 %	0,5 %	15,5 %	1,3 %	1,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia 2012							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	171,548	51,693	0,905	38,310	0,441	0,406	263,303
- 3. vyöhyke	0,754	-0,251	-0,038	0,465	2,094	2,985	6,009
Yhteensä	172,302	51,442	0,867	38,775	2,535	3,391	269,312
%-jakautuma	64,0 %	19,1 %	0,3 %	14,4 %	0,9 %	1,3 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2012							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- ed. vuosien ylijäämä	-0,752	1,820	0,041	1,121	0,000	0,000	2,230
- valtionavut	3,457	1,454	0,051	1,174	0,209	0,221	6,566
- muut tuet	1,132						1,132
Yhteensä	3,837	3,274	0,092	2,295	0,209	0,221	9,928
%-jakautuma	38,6 %	33,0 %	0,9 %	23,1 %	2,1 %	2,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen 2012							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	168,465	48,168	0,775	36,480	2,326	3,170	259,384
%-jakautuma	64,9 %	18,6 %	0,3 %	14,1 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Subventio kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	51,3 %	46,1 %	35,6 %	46,4 %	38,9 %	49,9 %	49,3 %

Vertailu kuntaosuudet TAE2011 - 2012

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen TAE2011							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	162,267	46,702	0,747	35,378	2,180	3,009	250,283
%-jakautuma	64,8 %	18,7 %	0,3 %	14,1 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Erotus 2012-2011	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	6,198	1,466	0,028	1,102	0,146	0,161	9,101

KUNTAOSUUEDET 2013

A. Kustannukset kunnittain							
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	250,258	93,951	1,991	70,360	0,774	0,689	418,023
- 3. vyöhyke	2,253	1,073	0,010	1,354	4,684	5,297	14,566
Yhteensä	252,511	95,024	2,001	71,714	5,458	5,986	432,694
%-jakautuma	58,4 %	22,0 %	0,5 %	16,6 %	1,3 %	1,4 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	27,462	8,232	0,153	5,534	0,091	0,077	41,549
- 3. vyöhyke	0,115	0,061	0,000	0,123	0,310	0,182	0,791
Yhteensä	27,577	8,293	0,153	5,657	0,401	0,259	42,340
%-jakautuma	65,1 %	19,6 %	0,4 %	13,4 %	0,9 %	0,6 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	57,557	3,775	0,078	3,278	0,189	0,175	65,052
- 3. vyöhyke							0,000
Yhteensä	57,557	3,775	0,078	3,278	0,189	0,175	65,052
%-jakautuma	88,5 %	5,8 %	0,1 %	5,0 %	0,3 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	335,277	105,958	2,222	79,172	1,054	0,941	524,624
- 3. vyöhyke	2,368	1,134	0,010	1,477	4,994	5,479	15,462
Yhteensä	337,645	107,092	2,232	80,649	6,048	6,420	540,086
%-jakautuma	62,5 %	19,8 %	0,4 %	14,9 %	1,1 %	1,2 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	156,310	52,140	1,274	39,277	0,590	0,513	250,104
- 3. vyöhyke	1,610	1,389	0,049	1,008	2,885	2,474	9,415
Yhteensä	157,920	53,529	1,323	40,285	3,475	2,987	259,519
%-jakautuma	60,9 %	20,6 %	0,5 %	15,5 %	1,3 %	1,2 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia 2013							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- PKS	178,967	53,818	0,948	39,895	0,464	0,428	274,520
- 3. vyöhyke	0,758	-0,255	-0,039	0,469	2,109	3,005	6,047
Yhteensä	179,725	53,563	0,909	40,364	2,573	3,433	280,567
%-jakautuma	64,1 %	19,1 %	0,3 %	14,4 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2013							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
- ed. vuosien ylijäämä	-0,752	1,820	0,041	1,121	0,000	0,000	2,230
- valtionavut	3,457	1,454	0,051	1,174	0,209	0,221	6,566
- muut tuet	1,132						1,132
Yhteensä	3,837	3,274	0,092	2,295	0,209	0,221	9,928
%-jakautuma	38,6 %	33,0 %	0,9 %	23,1 %	2,1 %	2,2 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen 2013							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	175,888	50,289	0,817	38,069	2,364	3,212	270,639
%-jakautuma	65,0 %	18,6 %	0,3 %	14,1 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Subventio kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	52,1 %	47,0 %	36,6 %	47,2 %	39,1 %	50,0 %	50,1 %

Vertailu kuntaosuudet 2012 - 2013

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen 2012							
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
Yhteensä	168,465	48,168	0,775	36,480	2,326	3,170	259,384
%-jakautuma	64,8 %	18,7 %	0,3 %	14,1 %	0,9 %	1,2 %	100,0 %
Erotus 2013-2012	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	K:nummi	Yhteensä
	7,423	2,121	0,042	1,589	0,038	0,042	11,255

LIIKENTEEN PALVELUTASO 2011

Nykyinen liikenne vuonna 2010 perustuu ajovuoden 2010 – 2011 aikatauluihin.

1.1. Helsingin sisäiset linjat**Raitioliikenne**

Raitiolinjan 8 reitti jatketaan syksyllä 2011 Ruoholahdesta Crusellin sillan yli Jätkäsaareen, mikä merkitsee yhden ruuhkavaunun lisäystä arkisin ja yhden kokopäivävaunun lisäystä kaikkina päivinä.

Metroliikenne

Metroliikenteessä ei tapahdu muutoksia vuonna 2011.

Metroa liikennöidään kesällä ja talvella samoilla aikatauluilla keskikesää lukuun ottamatta. Keskikesää lukuun ottamatta metrohaaroilla ovat vuorovälit ruuhka-aikoina 8 minuuttia ja muulloin 10 minuuttia.

Bussiliikenne

Nykyisen liikenteen mukainen liikennesuorite vuonna 2011 olisi 33,360 milj. km.

Merkittävimmät rakenteelliset muutokset ovat Helsingin sisäisten linjojen 54B, 77A ja 74 kokonaan tai osittain seutuliikenteeksi muuttaminen (korvaavat seutulinjat 577, 714, 512K). Muutokset perustuvat Helsingin poikittaisliikenteen kehittämissuunnitelmaan ja Seudun joukkoliikennesuunnitelman 2010 - 2014.

Muut muutokset mm. linjoilla 14, 18, 20, 78 ja 84 perustuvat kasvavaan maankäyttöön, matkustajamäärien kasvuun ja ajoikatarkistuksiin. Lisäyksiä on tehty myös kasvavaan päivä-, ilta- ja viikonloppu- tai kesäliikenteeseen. Poikittaisliikennettä ja Östersundomin liikennettä on vahvistettu entisestään.

Helsingin sisäisten linjojen kilometrisuoritteet vuonna 2011 ovat seuraavan taulukon mukaiset (milj. km).

	TAE 2011	TA 2010	Ero	Ero%
Nykyliikenne	33,360	32,406	0,954	2,9 %
Muutokset nykyliikenteeseen:				
- Muutos linjalla 54, 54B	-0,050			
- Muutos linjalla 74, 74N	-0,066			
- Muutos linjalla 75A, 76A, 76B, 77A	-0,083			
- Muut muutokset	0,109			
Yhteensä	33,270	32,406	0,864	2,7 %

1.2. Espoon ja Kauniaisten sisäiset linjat

Nykyisen liikenteen mukainen liikennesuorite vuonna 2011 olisi 12,298 milj. km.

Muutokset / lisäykset kohdistuvat ajoikatarkistuksiin sekä ilta-, viikonloppu- ja kesäliikenteeseen mm. linjalla 18.

Espoon ja Kauniaisten sisäisten linjojen kilometrisuoritteet vuonna 2011 ovat seuraavan taulukon mukaiset (milj. km).

	TAE 2011	TA 2010	Ero	Ero%
Nykyliikenne	12,298	12,090	0,208	1,7 %
Muutokset nykyliikenteeseen:				
- Muutokset yhteensä	0,016			
Yhteensä	12,314	12,090	0,224	1,9 %

1.3. Vantaan sisäiset linjat

Nykyisen liikenteen mukainen liikennesuorite vuonna 2011 olisi 9,082 milj. km.

Vantaan sisäisten linjojen kilometrisuoritteet vuonna 2011 ovat seuraavan taulukon mukaiset (milj. km).

	TAE 2011	TA 2010	Ero	Ero%
Nykyliikenne	9,082	9,187	-0,105	-1,1 %
Muutokset nykyliikenteeseen:				
- Muutos linjalla 62	-0,050			
- Muutos linjalla 69	0,047			
- Muut muutokset	0,010			
Yhteensä	9,089	9,187	-0,098	-1,1 %

1.4. Keravan linjat

Syksyllä 2010 toteutettavat muutokset vaikuttavat Keravan liikenteen palvelutasoon koko vuoden 2011. Suurimmat muutokset koskevat Virrenkulman aluetta, jolle jatketaan arkiliikenteessä seutulinja 973 ja samassa yhteydessä sisäisen linjan 8 liikenne Virrenkulmaan päättyy. Kokonaisuudessaan Virrenkulman palvelutaso paranee.

Linja 8 jaetaan linjoiksi 8 ja 9, millä muutoksella mahdollistetaan Etelä-Kaskelan ja Kuusi-saaren palvelun parantaminen.

Syksyllä 2011 linjan 973 liikenne Virrenkulmaan laajennetaan myös lauantaille.

Syksyn 2010 muutokset tuovat linjojen 973, 8 ja 9 kilometreihin lisäystä vuoden 2010 aikana yhteensä 0,057 milj. km ja vuoden 2011 aikana 0,148 milj. km verran.

Syksylle 2011 esitetyt muutokset tuovat linjan 973 kilometreihin lisäystä vuoden 2011 aikana yhteensä 0,044 milj. km verran.

Näiden lisäksi Keravalle tehdään syksyllä 2010 muutamia muita muutoksia (mm. seutulinja 633 aamuyöliikenteen aloittaminen) joilla on vaikutusta vuoden 2011 kustannuksiin.

Keravan sisäisten linjojen kilometrisuoritteet vuonna 2011 ovat seuraavan taulukon mukaiset (milj. km).

	TAE 2011	TA 2010	Ero	Ero%
Nykyliikenne	0,204	0,195	0,009	4,6 %
Muutokset nykyliikenteeseen:				
- linjat 5	0,004			
- linjat 8	0,000			
Yhteensä	0,208	0,195	0,013	6,7 %

Keravan seutulinjoiden kilometrisuoritteet vuonna 2011 ovat seuraavan taulukon mukaiset (milj. km).

	TAE 2011	TA 2010	Ero	Ero%
Nykyliikenne	1,250	1,107	0,143	12,9 %
Muutokset nykyliikenteeseen:				
- linja 633	0,018			
- linja 738	0,001			
- linja 973	0,062			
Yhteensä	1,331	1,107	0,224	20,2 %

1.5. Seutulinjat, pääkaupunkiseutu

Junaliikenne

Syysliikenteen 2011 alusta lähijunaliikenteessä korvataan arkisin ruuhkien välisenä aikana 20 minuutin vuoroväleillä ajavat K- ja I-junat 10 minuutin vuorovälillä liikennöivällä N-junalla. Kustannusvaikutus vuonna 2011 on 140 000 €

Bussiliikenne

Nykyisen liikenteen mukainen liikennesuorite vuonna 2011 olisi 35,304 milj. km.

Vuonna 2011 toteutettavat seutuliiikenteen muutokset perustuvat Seudun joukkoliikennesuunnitelmaan 2010 – 2014, jonka YTV:n hallitus hyväksyi 25.9.2009 ohjeellisena noudatettavaksi sekä maankäytön muutoksiin ja asiakaspalautteisiin palvelutason kohottamiseksi.

Syksyllä 2011 perustetaan uudet seutulinjat 512K, 577 ja 714. Linja 512K, Itäkeskus (M) – Maunula – Leppävaara, korvaa Helsingin sisäisen linjan 54B viikonloppuisin. Linja 577, Jakomäki – Malmi – Siltämäki – Tikkurila, muodostuu Helsingin sisäisestä linjasta 77A, jonka lähdöistä osa jatketaan Siltämäestä Tikkurilaan. Samaan tapaan muodostuu linja 714 jatkamalla Helsingin sisäisen linjan 74, Hakaniemi – Sepänmäki – Tapanila – Puistola, lähdöistä osa Vantaan Porttipuistoon. Syksyllä 2011.

Elokuussa 2010 aloittaa liikennöinnin uusi seutulinja 562 (Vuosaaren satama – Mellunmäki – Tikkurila), joka vaikuttaa kustannuksiin täysimääräisesti koko vuoden 2011 ajan.

LIITE 2 – Liikenteen palvelutaso

Muita lisäyksiä ja tarkistuksia on tehty kapasiteetti-, ajoaika- ja palvelutasopuutteiden korjaamiseksi mm. linjoilla 102/103, 107 (nykyinen 120), 109, 150, 165, 212, 514, 519, 530, 535, 633, 650/651/652, 731, 738 ja 973.

Jokeri 2, linja 570, Vuosaari (M) – Malmi – Myyrmäki, aloittaa liikennöinnin syksyllä 2012 korvaten Helsingin sisäisen linjan 78.

Seutulinjojen kilometrisuoritteet vuonna 2011 ovat seuraavat, milj. km

	TAE 2011	TA 2010	Ero	Ero%
Nykyliikenne	35,304	35,073	0,231	0,7 %
Muutokset nykyliikenteeseen:				
- Linja 107 Suurpeltoon 1.1.2011 alkaen	0,233			
- Uusi linja 512K	0,055			
- Uusi linja 4714	0,078			
- Uusi linja 4577	0,106			
- Linjat 519, 520, 615	0,086			
- Linja 562	0,093			
- Muut muutokset	0,391			
Yhteensä	36,346	35,073	1,273	3,6 %